

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

REZOLŪCIJAS

EIROPAS PARLAMENTS

P7_TA(2013)0431

Cilvēktiesības Sāhelas reģionā

Eiropas Parlamenta 2013. gada 22. oktobra rezolūcija par stāvokli cilvēktiesību jomā Sāhelas reģionā (2013/2020 (INI))

(2016/C 208/01)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā galvenās ANO un Āfrikas cilvēktiesību konvencijas un līgumus, tostarp Āfrikas Cilvēktiesību un tautu tiesību hartu,
- ņemot vērā Konvenciju par jebkādas sieviešu diskriminācijas izskaušanu (CEDAW) un tās fakultatīvo protokolu,
- ņemot vērā Āfrikas Cilvēktiesību un tautas tiesību hartai pievienoto Protokolu par sieviešu tiesībām Āfrikā,
- ņemot vērā 1998. gada 17. jūlijā pieņemtos Romas Statūtus, kas stājās spēkā 2002. gada 1. jūlijā,
- ņemot vērā Kotonū nolīgumu, ko parakstīja 2000. gada 23. jūnijā un pārskatīja 2010. gada 22. jūnijā,
- ņemot vērā Padomes 2012. gada 25. jūnija secinājumus par ES stratēģisko satvaru par cilvēktiesībām un demokrātiju, kā arī ES Rīcības plānu par cilvēktiesībām un demokrātiju, un ņemot vērā Padomes 2012. gada 25. jūlija lēmumu, ar ko ieceļ amatā ES īpašo pārstāvi cilvēktiesību jautājumos (ESĪP cilvēktiesību jautājumos)⁽¹⁾, un 2013. gada 18. marta lēmumu, ar ko ieceļ amatā ESĪP cilvēktiesību jautājumos Sāhelas reģionam⁽²⁾, jo īpaši cilvēktiesību klauzulām viņa pilnvarās,
- ņemot vērā Padomes secinājumus par Sāhelas reģionu, īpaši Mali, tostarp 2011. gada 21. marta secinājumus par ES stratēģiju Sāhelas reģiona drošībai un attīstībai, kā arī jaunākos secinājumus, tostarp 2013. gada 17. un 31. janvāra, 18. februāra, 22. aprīļa, 27. maija un 24. jūnija secinājumus,
- ņemot vērā ANO Deklarāciju par sieviešu un bērnu aizsardzību krīzes un bruņotu konfliktu gadījumā, kā arī ANO Drošības padomes Rezolūciju Nr. 1325 (2000) un Nr. 1820 (2008) par sievietēm, mieru un drošību,
- ņemot vērā Padomes 2011. gada 14. jūnija secinājumus par ES rādītājiem attiecībā uz visaptverošo pieeju ANO Drošības padomes Rezolūciju Nr. 1325 (2000) un Nr. 1820 (2008) par sievietēm, mieru un drošību īstenošanai Eiropas Savienībā,

⁽¹⁾ OV L 200, 27.7.2012., 21. lpp.

⁽²⁾ OV L 75, 19.3.2013., 29. lpp.

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

- ņemot vērā ES pamatnostādnes par cilvēktiesībām,
- ņemot vērā ES pamatnostādnes par vardarbību pret sievietēm un meitenēm un visu veidu diskriminācijas pret sievietēm un meitenēm izskaušanu,
- ņemot vērā ANO Drošības padomes rezolūcijas un ANO ģenerāļsekretāra un ANO Augstā cilvēktiesību komisāra ziņojumus par Sāhelas reģionu, jo īpaši Mali,
- ņemot vērā ANO ģenerāļsekretāra 2013. gada 14. jūnija ziņojumu ANO Drošības padomei par stāvokli Sāhelas reģionā un ziņojumam pievienoto ANO integrēto stratēģiju Sāhelas reģionam,
- ņemot vērā ANO 2013. gada pārskatu par cilvēces attīstību,
- ņemot vērā Eiropas Komisijas humānās palīdzības pasākumu īstenošanas plānus Sāhelas reģionam,
- ņemot vērā Briselē 2013. gada 15. maijā rīkotās Starptautiskās līdzekļu devēju konferences “Kopīgiem spēkiem jaunai Mali” līdzpriekšsēdētāju secinājumus,
- ņemot vērā augsta līmeņa konferenci par sieviešu vadošo pozīciju Sāhelas reģionā, kura norisinājās Briselē 2013. gada 9. aprīlī pēc Eiropas Savienības, ANO ģenerāļsekretāra īpašā sūtņa Sāhelas reģionā biroja un ANO Sieviešu attīstība fonda iniciatīvas,
- ņemot vērā ES rīcības plānu 2010.–2015. gadam par dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm attīstības sadarbības jomā,
- ņemot vērā ANO ģenerāļsekretāra 2013. gada 8. aprīļa ziņojumu ANO Drošības padomei par Rietumsahāru, jo īpaši norādi uz Rietumsahāras un situācijas Sāhelas reģionā savstarpējo saistību, un ņemot vērā Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) izstrādāto stratēģiju attiecībā uz drošību un attīstību Sāhelā, jo īpaši apstiprinājumu, ka problēmām Sāhelā ir pārrobežu raksturs un ka tās ir cieši saistītas, un ka uzlabojumus šajā reģionā var panākt vienīgi ar reģionālu pieeju un holistisku stratēģiju, kuras īstenošanā iesaistītos arī kaimiņvalstis no Magribas reģiona,
- ņemot vērā īpašā referenta jautājumā par spīdzināšanu un cita veida nežēlīgu, necilvēcīgu vai pazemojošu attieksmi vai sodīšanu 2013. gada 28. februāra ziņojumu par viņa misiju Marokā, kā arī Rietumsahārā,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2010. gada 25. novembra rezolūciju par stāvokli Rietumsahārā ⁽¹⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2012. gada 13. decembra rezolūciju par 2011. gada ziņojumu par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē un Eiropas Savienības politiku šajā jomā ⁽²⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2013. gada 7. februāra rezolūciju par Apvienoto Nāciju Organizācijas Cilvēktiesību padomes 22. sesiju ⁽³⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2012. gada 16. februāra rezolūciju par Parlamenta nostāju attiecībā uz ANO Cilvēktiesību padomes 19. sesiju ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos gada ziņojumu par kopējo ārpolitiku un drošības politiku Eiropas Parlamentam, ko Padome apstiprināja 2012. gada 4. oktobrī,
- ņemot vērā Reglamenta 48. pantu,

⁽¹⁾ OV C 99 E, 3.4.2012., 87. lpp.

⁽²⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2012)0503.

⁽³⁾ Pieņemtie teksti, P7_TA(2013)0055.

⁽⁴⁾ OV C 249 E, 30.8.2013., 41. lpp.

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

- ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu un Attīstības komitejas un Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas atzinumus (A7-0325/2013),
- A. tā kā Sāhelas reģions ir viens no nabadzīgākajiem pasaules reģioniem, kurā pastāv nopietnas problēmas cilvēktiesību, tiesiskuma, drošības un bruņota konflikta, kā arī ekonomikas un sociālās attīstības jomā; tā kā reģiona galējā nabadzība ir atspoguļota arī ANO tautas attīstības indeksā 2012. gadam, iekļaujot Nigēru (186. vieta), Čādu (184. vieta), Burkinafaso (183. vieta) un Mali (182. vieta) starp sešām vismazāk attīstītajām valstīm pasaulē;
- B. tā kā vienai no reģionu raksturojošajām īpatnībām, ko galvenokārt radījusi politiskā nestabilitāte, nabadzība un nedrošās robežas, ir plašāka ietekme, kas pēc savas būtības izraisa kopējas cilvēktiesību problēmas visā Sāhelas reģionā; tā kā šī īpatnība liecina, ka ir vajadzīga labi saskaņota un vienota pieeja attiecībā uz visu ekoloģiski ģeogrāfisko Sāhelas reģionu;
- C. tā kā ir svarīgi nodrošināt demokrātijas ieviešanu, mieru un labu pārvaldību Sāhelas reģiona valstīs; tā kā minētajām valstīm ir jāsekmē cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošana, diskriminācijas pret sievietēm un mazākumtautībām izskaušana un jānodrošina izglītība un etniskais izlīgums;
- D. tā kā šī rezolūcija attiecas uz tām valstīm, kas minētas ES Sāhelas stratēģijā, īpaši uz Mauritāniju, Mali, Nigēru un attiecīgajām Burkinafaso un Čādas daļām; tā kā Sāhelas reģiona plašākā ģeogrāfiskā un ekoloģiskā definīcija ir būtiska arī attiecībā uz šā reģiona kopīgajām problēmām cilvēktiesību jomā, kas izriet no konfliktiem un dažādiem trūkumiem cilvēku drošības jomā, tostarp no valsts nestabilitātes; tā kā šajā ziņojumā ir skarts arī jautājums par stāvokli cilvēktiesību jomā Rietumsahāras teritorijā, kurai nav savas pašpārvaldes, un Tindaufas nometnēs;
- E. tā kā saskaņā ar ANO datiem sieviešu mirstības līmenis dzemdībās Mali ir augstākais pasaulē, proti, apmēram 1 100 nāves gadījumu uz 100 000 dzemdībām; tā kā ANO 2013. gada ziņojumā par cilvēces attīstību ir īpaši pieminēta Nigēra un Mali, jo šajās valstīs, kur mātēm nav nekādas izglītības, ir īpaši liels to bērnu nāves gadījumu skaits, kas ir jaunāki par pieciem gadiem, proti, aptuveni 200 nāves gadījumu uz 1 000 dzīvi dzimušu bērnu; tā kā Pasaules Bankas aprēķini liecina, ka mācību gaitu sākšanas rādītāji sākumskolās Nigērā un Mali ir vieni no zemākajiem pasaulē, attiecīgi 62 % un 63 %; tā kā saskaņā ar ANO aprēķiniem 2012. gada nopietnā pārtikas un uztura krīze Sāhelā un Rietumāfrikā skāra apmēram 18 miljonus cilvēku; tā kā saskaņā ar Komisijas aprēķiniem šajā reģionā 2013. gadā pārtika joprojām nav nodrošināta 10,3 miljoniem cilvēku, no kuriem 4,2 miljoni ir Mali iedzīvotāji, turklāt 1,4 miljoniem bērnu, kas jaunāki par pieciem gadiem, draud ārkārtīgi nopietns akūtas uztura nepietiekamības risks un vēl 3,1 miljoniem bērnu draud vidēji nopietns akūtas uztura nepietiekamības risks; tā kā Komisijai ir bijusi liela nozīme iniciatīvas Pasaules alianses izturētspējai attiecībā uz Sāhelas reģionu (*AGIR Sahel*) izveidē un tā ieguldīja EUR 517 miljonus humānajā palīdzībā un attīstības atbalstā 2012.–2013. gadā;
- F. tā kā daļai minēto valstu iedzīvotāju nav pieejama veselības aprūpe un tie kļūst par dažādu endēmisku slimību, piemēram, holeras, meningīta, masalu, HIV/AIDS, upuriem; tā kā HIV/AIDS izraisīto nāves gadījumu skaits aizvien pieaug, piemēram, Čādā katru gadu mirst 11 000 saslimušo, Burkinafaso tie ir 7 100 nāves gadījumi gadā, Mali 4 400 nāves gadījumi gadā un Nigērā 4 300 nāves gadījumi gadā;
- G. tā kā Sāhelas reģiona valstis ir bagātas ar dabas resursiem, jo īpaši ar naftu, zeltu un urānu, tomēr ienākumi no šo resursu ieguves rūpniecības nenonāk atpakaļ vietējā ekonomikā pietiekamā daudzumā, lai sekmētu šo valstu attīstību;
- H. tā kā pilsoņu kari un etniskie konflikti izraisa iedzīvotāju pārvietošanos un bēgļu nometņu veidošanos, piemēram, *Mentao* bēgļu nometne Burkinafaso, *Mangaize* bēgļu nometne Nigērā, *M'Bera* bēgļu nometne Mauritānijā un *Breijing* bēgļu nometne Čādā; tā kā šajās nometnēs ir nožēlojami dzīves un higiēnas apstākļi;
- I. tā kā pēdējo 20 gadu laikā Mali regulāri ir notikušas vēlēšanas; tā kā pirms apvērsuma šo valsti uzskatīja par valsti, kas relatīvi vissekmīgāk īstenojusi demokrātiju Āfrikā;

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

- J. tā kā Mali krīze ir daudzveidīga un nevar tikt uzskatīta tikai par etnisku konfliktu; tā kā tuaregu cilšu aizvainojumu un centienus panākt neatkarību vai lielākas Mali ziemeļu daļas autonomiju izmantoja bruņotas džihādistu grupas, kas 2012. gada sākumā apvienojās ar sekulāro Azavadas Nacionālās atbrīvošanas kustību (MNLA) un to tam nemieros aizstāja; tā kā šie grupējumi, jo īpaši *Ansar Dine*, *Al-Qaeda* organizācijas islāma Magrības valstīs (AQIM), kā arī Rietumāfrikas Vienotības un džihāda kustība (MUJAO) turpināja gūt labumu no nestabilitātes, kas radās pēc vēlāk notikušā apvērsuma Bamako, kā arī no plašāka mēroga reģionālās nestabilitātes, ko pastiprināja nekontrolēta ieroču arsenāla izplatīšana Lībijā; tā kā draudi Mali valstiskajai pastāvēšanai un regulārie cilvēktiesību pārkāpumi ziemeļos pasteidzināja Francijas, Āfrikas un ANO bruņoto spēku iejaukšanos, lai apturētu teroristu grupu veiktās represijas un cilvēktiesību neievērošanu un atjaunotu Mali valsts varu, demokrātiju, tiesiskumu un cilvēktiesību ievērošanu; tā kā 2013. gada 18. jūnijā tika parakstīts pagaidu miera nolīgums starp Mali valdību un nemiernieku spēkiem; tā kā uz situāciju Mali jāreaģē, ne tikai risinot jautājumu par drošības apdraudējumu, bet arī iekļaujot starptautiskās sabiedrības ilgtermiņa saistības un apņēmīgu rīcību, lai novērstu dziļi iesakņojušās politiskās un pārvaldības problēmas un problēmas attīstības un humānās palīdzības jomā;
- K. tā kā ķīlnieku saņemšanu un nežēlīgu uzbrukumu veicošu teroristu grupu klātbūtne Sāhelas reģionā rada nopietnu nestabilitāti un nedrošību; tā kā Sāhela ir Latīņamerikas noziedzīgo grupējumu ievesto narkotiku kontrabandas tranzītzona; tā kā narkotiku kontrabandisti bieži ir saistīti ar teroristu grupējumiem, kas tiem garantē tranzīta drošību; tā kā minēto kontrabandistu klātbūtne rada nestabilitāti gan Sāhelas reģionā, gan Eiropas Savienībā, kas bieži vien ir kontrabandas galamērķis;
- L. tā kā Sāhelas reģiona valstu valdībām ir jāiesaista attiecīgās iedzīvotāju grupas, lai panāktu noturīgu krīzes risinājumu; tā kā sieviešu līdzdalība Sāhelas krīzes atrisināšanā ir īpaši nepieciešams nosacījums, lai panāktu ilgtermiņa stabilitāti; tā kā cīņa pret nesodāmību, tostarp ar dzimumu saistītu vardarbību konflikta laikā, ir būtiska stabilitātes nodrošināšanai reģionā un ilgstoša miera panākšanai;
- M. tā kā ES ir pastiprināti pievērsusi uzmanību Sāhelas reģionam, par ko liecina 2011. gadā pieņemtā ES stratēģija attiecībā uz drošību un attīstību Sāhelā, ES kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) spēju veidošanas misijas (*EUCAP Sahel Niger*) īstenošana 2012. gada jūlijā un 2013. gada februārī īstenotā ES KDAP apmācību misija (*EUTM Mali*), kā arī ESĪP iecelšana Sāhelas reģionam; tā kā 2013. gada 18. martā pieņemtās jaunieceltā ESĪP pilnvaras ietver spēcīgu cilvēktiesību aspektu;
- N. tā kā sarežģītu un savstarpēji saistītu problēmu risināšanai ir vajadzīga visaptveroša un saskaņota pieeja, izmantojot visu ES instrumentu klāstu un politikas nostādnes, sasaistot ES mērķus attiecībā uz krīzes pārvaldību, drošību, sadarbību attīstības jomā un ekoloģisko ilgtspējību ar ES centieniem cilvēktiesību, demokrātijas atbalsta un tiesiskuma jomā; tā kā visaptverošā reģiona stratēģijā jāietver efektīva koordinēšana, ko veic PV/AP no attiecīgo komisāru vīdus, piemēram, attīstības un humānās palīdzības komisārs, EĀDD, ESĪP, tostarp ESĪP cilvēktiesību jautājumos Sāhelas reģionā un ES terorisma apkarošanas koordinators, kā arī ES dalībvalstis; tā kā pašreizējās krīzes efektīvā risinājumā jāietver ekonomikas un sociālā politika, kuras mērķis ir uzlabot iedzīvotāju dzīves līmeni;
- O. tā kā ES politikai vajadzētu būt jo īpaši vērstai uz lauku attīstību un lauksaimniecību, lai garantētu uzturdrošību kā ieguldījumu Subsahāras Āfrikas ilgtspējīgā sociālekonomiskajā attīstībā; tā kā Komisija sadarbībā ar ANO Humānās palīdzības koordinācijas biroju (*UNOCHA*), ANO Bērnu fondu (*UNICEF*), Apvienoto Nāciju Organizāciju, ANO Augstā komisāra bēgļu jautājumos biroju (*UNHCR*) un Pasaules Pārtikas programmu (*WFP*) cita starpā ir nākusi klajā ar *AGIR Sahel* iniciatīvu, ES visaptverošās pieejas ietvaros tiecoties palielināt sadarbību starp organizācijām, lai novērstu pārtikas krīzi Sāhelas reģionā; tā kā partneri ir noteikuši, ka ir jāiegulda vismaz EUR 750 miljoni, lai nodrošinātu sociālās drošības tīklu, kas aizsargātu visvairāk apdraudētākos, ja nākotnē atkārtotos krīzes sausuma dēļ;

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

- P. tā kā cilvēktiesību pārkāpumi un krīzes politikas, vides, humānajā un attīstības jomā Sāhelas reģiona valstīs īpaši skar sievietes, kuras bieži cieš no diskriminācijas, ārkārtējas fiziskās un humānās nedrošības, pastāvīgas nabadzības un atstumtības; tā kā dzimumu līdztiesībai, lielākai sieviešu līdzdalībai politiskajā un ekonomiskajā dzīvē, dzimumu līdztiesības veicināšanai un sieviešu tiesību aizsardzībai ir būtiska nozīme nabadzības mazināšanā un ilgtspējīgas attīstības veicināšanā; tā kā arvien ierobežojošākā sociālā vide ierobežo sieviešu mobilitāti, produktivitāti un galu galā to iespējas darboties kā ietekmīgām vadītājām un sieviešu tiesību aizstāvēm; tā kā, neņemot vērā, ka Sāhelas reģionā ar maza mēroga lauksaimniecību nodarbojas lielākoties sievietes, viņām tiek liegtas tiesības uz zemi; tā kā tas, kas sievietēm nav īpašumtiesību uz zemi, veicina sieviešu nabadzību; tā kā pētījumi liecina, ka sieviešu izglītība, spēja nopelnīt un kontrolēt ienākumus sniedz vairākus pozitīvus rezultātus, piemēram, mazinās sieviešu mirstība dzemdībās un jaundzimušo mirstība, uzlabojas sieviešu un bērnu veselība un uzturs, palielinās lauksaimniecības ražīgums, rodas iespēja mazināt klimata pārmaiņas, palēninās iedzīvotāju skaita pieaugums, palielinās ekonomiskā aktivitāte un tiek pārtraukts nabadzības cikls;
- Q. tā kā 2012. gada jūlijā notikušajā Londonas augstākā līmeņa sanāksmē ģimenes plānošanas jomā vairāk nekā simts valstu valdības, starptautiskās aģentūras un NVO izvirzīja mērķi līdz 2020. gadam papildus ieguldīt vēl USD 4 miljardus, lai par 120 miljoniem palielinātu kontracepciju izmantojošo sieviešu skaitu 69 zemeslodes nabadzīgākajās valstīs, arī Sāhelas reģiona valstīs; tā kā šis ir papildu ieguldījums pašreizējam USD 10 miljardu ieguldījumam;
- R. tā kā Sāhelas reģiona valstis ir Kotonū nolīguma dalībvalstis; tā kā partnerības ar Eiropas Savienību pamatā ir savstarpēji saskaņoti noteikumi par cilvēktiesību un labas pārvaldības ievērošanu un ietver palīdzību attīstībai, labu pārvaldību, cilvēktiesību veicināšanu un humāno palīdzību;
- S. tā kā ES sadarbība ar Āfrikas Savienību (ĀS), Rietumāfrikas valstu ekonomikas kopieni (ECOWAS), Arābu Magribas savienību, reģionālām cilvēktiesību iestādēm un ANO cilvēktiesību struktūrām un pilsoniskā sabiedrības organizācijām ir priekšnoteikums produktīvai cilvēktiesību aizsardzības un uzlabošanas veicināšanai Sāhelas reģionā;
- T. tā kā ANO ģenerālsēkretārs 2013. gada 14. jūnijā savā ziņojumā ANO Drošības padomei ierosināja pieņemt integrētu stratēģiju Sāhelas reģionam, pamatojoties uz trim stratēģiskajiem mērķiem, proti, uzlabot iekļaujošu un efektīvu pārvaldību visā reģionā, veidot valsts un reģionālos drošības mehānismus, kas spēj novērst pārobežu apdraudējumus un integrēt humānās palīdzības un attīstības plānus un intervences, lai veidotu ilgtermiņa izturētspēju;
- U. tā kā kopš 1991. gada Rietumsahārā ir pamiers starp Marokas valdību un *Polisario Front*; tā kā ANO uzskata, ka Rietumsahāra ir teritorija, kurai nav savas pārvaldes; tā kā Saharā Arābu Demokrātiskā Republika ir pilntiesīga ĀS dalībvalsts un to pašlaik atzina vairāk nekā 35 ANO dalībvalstis, tomēr to neatzīst ne ANO kopumā, ne arī kāda no ES dalībvalstīm; tā kā Marokai ir juridiskas saistības ziņot par tās *de facto* administrējošās varas izmantošanu šajā teritorijā un attiecībā uz Rietumsahāras iedzīvotājiem; tā kā ANO Drošības padomes vadībā pilda vidutāja uzdevumus, lai rastu risinājumu konfliktam; norāda, ka ANO ģenerālsēkretārs uzskata, ka nav gūti nekādi panākumi attiecībā uz pamatjautājumiem par teritorijas turpmāko statusu; tā kā vēl joprojām nav noticis referendums par Rietumsahāras statusu, par ko sākotnēji tika panākta vienošanās 1988. gadā;
- V. tā kā Maroka ir parakstījusi un ratificējusi vairākus starptautiskus un cilvēktiesību nolīgumus, piemēram, Starptautisko Konvenciju par visu personu aizsardzību pret piespiedu pazušanu, Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (ICCPR), Konvenciju pret spīdzināšanu (CAT), Konvenciju par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu, ANO Deklarāciju par cilvēktiesību aizstāvju aizsardzību (UNPHRD);
- W. tā kā Drošības padomes Rezolūcijās Nr. 1754 (2007), Nr. 1783 (2007), Nr. 1871 (2009), Nr. 1920 (2010), Nr. 1979 (2011), Nr. 2044 (2012) un Nr. 2099 (2013) kaimiņvalstis ir aicinātas pilnībā sadarboties gan ar Apvienoto Nāciju Organizāciju, gan savstarpēji, lai palielinātu savu līdzdalību centienos rast izeju no pašreizējā strupceļa un panākt politisku risinājumu;
- X. tā kā bēgļu nometnes Tindaufas tuvumā Alžīrijā, kuras pirmo reizi tika izveidotas pirms 37 gadiem, joprojām ir otrās visilgāk darbojošās nometnes pasaulē; tā kā politisks strupceļš neļauj rast reālas iespējas šo nometņu likvidēšanai vai to iemītnieku pārvietošanai vai repatriēšanai tuvākajā nākotnē;

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

Y. tā kā Marokas valdībai un *Polisario Front* ir izvirzītas apsūdzības par cilvēktiesību pārkāpumiem, tā kā ANO misijas referendūmam Rietumsahārā (*MINURSO*) pilnvaras neietver cilvēktiesību aspektu, kā arī neierosina nekādu mehānismu ziņošanai par iespējamiem cilvēktiesību pārkāpumiem; tā kā ar ANO Drošības padomes 2013. gada 25. aprīļa Rezolūciju Nr. 2099 ir paplašinātas *MINURSO* pilnvaras; tā kā ANO ģenerālsekretāra 2013. gada 8. aprīļa ziņojumā trīs lapas ir veltītas cilvēktiesību jautājumam; tā kā ANO Drošības padome un ES dalībvalstis ANO Drošības padomē neatbalstīja ASV priekšlikumu piešķirt *MINURSO* pilnvaras cilvēktiesību jomā, kas bija iemesls tautas demonstrācijām Rietumsahārā,

Vispārīgi apsvērumi

1. pauž nopietnas bažas par stāvokli cilvēktiesību jomā Sāhelas reģionā, ko skārušas vairākas politiskās, sociālās, ekonomikas un ekoloģiskās krīzes; uzsver, ka, lai novērstu cieši saistītās problēmas, ir vajadzīgs integrēts un visaptverošs politisks risinājums, kurā piedalās dažādi konfliktā iesaistītie dalībnieki;

2. norāda, ka saistībā ar bruņoto konfliktu Mali un Francijas, Āfrikas un ANO bruņoto spēku iejaukšanos, stāvoklim cilvēktiesību jomā Sāhelas reģionā ir pievērsta plašāka starptautiskā uzmanība; atzīst, ka konflikts šajā valstī ir radījis konkrētas problēmas, un jau šobrīd Mali un citviet šajā reģionā saasinās strukturālas problēmas – līdzīgi, kā tas notiek Lībijā; tomēr uzsver, ka šābrīža problēmām Mali nevajadzētu novērst uzmanību no pastāvīgām un izplatītām problēmām, kas nopietni ietekmē cilvēktiesības pārējā Sāhelas reģiona daļā, jo īpaši tādām kā organizētā noziedzība, verdzība un cilvēku tirdzniecība, ieroču un narkotiku kontrabanda, džihādistu ekstrēmisms un radikalizācija, nestabilā pārvaldība un iestāžu korumpētība, sistēmiska un novājinoša nabadzība, bērni-kareivji un sieviešu diskriminācija;

3. atgādina, ka šā reģiona valstu raksturīga iezīme ir robežu sliktā kontrole; uzsver, ka situācijas pasliktināšanās Sāhelas reģionā ir cieši saistīta ar ieroču masveida pieplūdumu Mali ziemeļu daļā pēc Lībijas kara, jo lībiešu nemiernieki tika sistemātiski atbruņoti uz citu reģiona valstu robežām; atkarīgo aicinājumu izstrādāt regulējumu un stingras pārbaudes attiecībā uz ieroču tirdzniecību, lai nepieļautu, ka dalībvalstis tiek iesaistītas konfliktu saasināšanā;

4. atzinīgi vērtē cilvēktiesībām pastiprināti pievērsto uzmanību ES politikā; norāda, ka ANO ir izstrādājusi visaptverošu stratēģiju par Sāhelas reģionu, iekļaujot tajā arī spēcīgu cilvēktiesību aspektu; atgādina, ka ES un Sāhelas reģiona valstis, kas ir Kotonū nolīguma dalībvalstis, ir uzņēmušās abpusējas saistības aizsargāt cilvēktiesību un demokrātijas principus, kuru pamatā ir tiesiskums, kā arī pārredzama un atbildīga pārvaldība; norāda, ka Sāhelas reģiona valstis ir parakstījušas lielāko daļu starptautisko nolīgumu cilvēktiesību, sieviešu tiesību un bērnu tiesību jomā;

5. uzsver, ka ES ir liela nozīme kā pasaules lielākajai palīdzības sniedzējai, risinot Sāhelas reģiona problēmas attīstības jomā; uzsver, ka ir svarīgi iesaistīt citus starptautiskos dalībniekus tādos centienos kā nabadzības un bada izskaušana, dzimumu līdztiesības veicināšana un bērnu mirstības rādītāju samazināšana saskaņā ar tūkstošgades attīstības mērķiem;

Cilvēktiesības bruņotos konfliktos

6. piešķir īpašu steidzamību jautājumam par stāvokli cilvēktiesību jomā Mali, jo tiek saņemti ziņojumi par tuaregu bruņoto grupējumu, kā arī džihādistu grupējumu īstenotiem nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem Mali ziemeļos; norāda, ka iespējamie noziegumi ietver masveida izvarošanas, spīdzināšanas, sakropļošanu un cietsirdīga izturēšanos, tostarp amputācijas un publiskus miesassodus, publisku nomētāšanu ar akmeņiem par konstatētu laulības pārkāpumu, vardarbību etniskās piederības dēļ, etniskās tīrīšanas mēģinājumus, tūlītēju nāvessoda izpildi ieslodzītajiem bez tiesas sprieduma, Mali kareivju masveida slepkavošanu, nelikumīgu apcietināšanu un turēšanu apcietinājumā, notiesāšanu bez tiesas procesa, piespiedu laulības un seksuālu paverdzināšanu, tīšus uzbrukumus kultūras objektiem, kā arī īpašuma iznīcināšanu un izlaupišanu; pauž nopietnas bažas par jaunajām tendencēm teroristu un kriminālajās metodēs, piemēram, pašnāvniekiem spridzinātājiem, cilvēku nolaupīšanām, ķīlnieku sagrābšanu un bērnu izmantošanu par dzīvo vairogu; norāda, ka kopš 2013. gada janvāra ir saņemti arī daudzi ziņojumi par cilvēktiesību pārkāpumiem, ko Mali drošības spēku pārstāvji un mazākā apjomā kārtības sargi īstenojuši pret aizdomās turētajiem džihādīstiem vai personām, ko tur aizdomās par sadarbību ar nemiernieku grupējumiem; norāda, ka personas, pret kurām vērsti šie pasākumi, galvenokārt ir no tuaregu, arābu un fulanu kopienām un ka armija bieži ir apsūdzēta uz etnisko piederību balstītā atriebībā; pauž nopietnas bažas, ka iespējamie pārkāpumi bija saistīti ar spīdzināšanu un necilvēcīgu izturēšanos, piespiedu pazūšanu, kā arī tūlītēju nāvessoda izpildi bez tiesas sprieduma gan ieslodzītajiem, gan civiliedzīvotājiem; turklāt pauž bažas arī par ziņojumiem, kuros minēts,

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

ka Mali dienvidos karaspēks iesaistīts to drošības spēku locekļu slepkavībās, spīdzināšanā un pazušanā, kas pirms apvērsuma bija uzticīgi Turē režīmam; turklāt ar nopietnu satraukumu norāda uz ziņojumiem par to, ka kājnieku mīnas nogalina un sakropļo Mali civiliedzīvotājus, tostarp bērnus, aicina visus kaujiniekus atturēties no kājnieku mīnu izmantošanas un steidzami un efektīvi sadarboties ar reģionālajiem un starptautiskajiem dalībniekiem, lai nodrošinātu pilnīgu atteikšanos no minētā bruņojuma;

7. atzinīgi vērtē to, ka 2013. gada 18. jūnijā Mali tika parakstīts miera nolīgums, lai sekmētu prezidenta vēlēšanas un miera sarunas starp Mali varas iestādēm un bruņotajiem nemierniekiem Mali ziemeļos, un to, ka visi līguma dalībnieki ir apņēmušies novērst visu veidu cilvēktiesību pārkāpumus; atzinīgi vērtē minēto dalībnieku apņemšanos panākt vienprātību, sākt dialogu un atjaunot konstitucionālo kārtību; tomēr atzīst, ka šis ir provizorisks nolīgums, kas prasa rīcību no abām līgumslēdzējām pusēm, lai panāktu konflikta pilnīgu izbeigšanu; mudina Mali iestādes un to starptautiskos partnerus šajā nolūkā pievērst īpašu uzmanību jauniem cilvēktiesību pārkāpumu veidiem, jo īpaši atriebībai etniskās piederības dēļ, kas sākusies kopš atsevišķu Mali ziemeļu daļu atgūšanas un kas var būt nopietns šķērslis miera veidošanai un uzturēšanai, ja šis jautājums netiks pienācīgi risināts; atzinīgi vērtē Mali valdības izveidotās vienības, kas uzraudzīs militārās operācijas Mali ziemeļdaļā, un sāko izmeklēšanu attiecībā uz apsūdzībām par cilvēktiesību pārkāpumiem, kuras izvirzītas noteiktām Mali bruņoto spēku daļām; aicina bruņotos spēkus apliecināt profesionalitāti, apvienojoties apgabalos, ko iepriekš kontrolēja nemiernieki; turklāt aicina Mali valdību divkāršot centienus sekmēt ziņošanu par nelikumībām pašreizējās operācijās un par jebkādiem turpmākajiem pārkāpumiem, kā arī nodrošināt atbalstu Valsts cilvēktiesību komisijai un ievērot atbilstīgu procesu aizdomās turēto kareivju pratināšanā; atkārtoti pauž nosodījumu par ziņojumos minēto nežēlīgo izturēšanos pret civiliedzīvotājiem, ieslodzītajiem un kareivjiem; atgādina par Starptautiskās Krimināltiesas prokurora pamatoto lēmumu, ka Mali konfliktā pastrādātās nežēlības var uzskatīt par kara noziegumu; turklāt uzskata, ka atsevišķi nežēlīgie nodarījumi varētu būt uzskatāmi par noziegumu pret cilvēci;

8. pauž nopietnas bažas, ka vēl viens iemesls Mali nestabilās situācijas saasināšanai ir pieaugošā korupcija, kuras dēļ ziemeļu reģionu iedzīvotāji, tostarp, tuaregi, songaji, arābi un citi, nevar saņemt starptautisko palīdzību; uzsver, ka viena no bīstamākajām korupcijas sekām ir ziemeļu un dienvidu Mali nodalīšana kultūras un etniskajā ziņā;

9. ar dziļām bažām norāda, ka saskaņā ar ANO Augstā komisāra bēgļu jautājumos biroja (UNHCR) aprēķiniem Mali iekšienē ir pārvietotas gandrīz 300 000 personas papildus vairāk nekā 175 000 bēgļiem kaimiņvalstīs Burkinafaso, Nigērā, Mauritānijā un mazākā apjomā Alžīrijā; aicina nekavējoties īstenot pasākumus tajās bēgļu nometnēs un Mali ziemeļu daļās, par kurām tiek ziņots, ka tajās valda holera, galējs pārtikas trūkums un nepietiekamā uztura un tīra ūdens un veselības aprūpes pieejamības trūkuma dēļ ir vērojami satraucoši augsti bērnu mirstības rādītāji, kas ievērojami pārsniedz reģiona rādītājus kopumā; aicina starptautiskos līdzekļu devējus steidzami pildīt savas finanšu saistības un nekavējoties nodrošināt USD 290 miljonus, kas vajadzīgi, lai UNHCR varētu apturēt nopietno pārtikas krīzi, kas patlaban ir skārusi 3,4 miljonus Mali iedzīvotāju; uzsver, ka bēgļu un valsts iekšienē pārvietotu personu drošības garantēšana un mierīgas atgriešanās dzimtajās kopienās nodrošināšana šīm personām ir svarīgs nacionālās samierināšanas pamatelements;

10. vērs uzmanību uz sieviešu ciešanām nesējā Mali konfliktā; īpaši nosoda kā kara noziegumu tādu kara ieroču izmantošanu kā nolaupīšana un izvarošana; sagaida, ka ES un citi Mali starptautiskie partneri cieši sadarbosies ar Mali iestādēm, lai īstenotu apņemšanos, kas pausta ANO Drošības padomes Rezolūcijās Nr. 1325 un Nr. 1820, kā arī ES visaptverošajā pieejā; vērs uzmanību uz to, cik svarīgi ir izveidot pārejas tiesiskuma mehānismus, lai izbeigtu ar dzimumu saistītā vardarbībā vainojamo personu nesodāmību;

11. mudina Eiropas Savienību un Sāhelas reģiona valstis pilnībā īstenot šādas ANO Drošības padomes rezolūcijas: Rezolūciju Nr. 1325 par sievietēm, mieru un drošību, kurā prasīts, lai sievietes piedalītos konfliktu risināšanā visos aspektos un visos līmeņos, Rezolūciju Nr. 1820 par seksuālo vardarbību konflikta laikā un pēc tā, kā arī turpmākās Rezolūcijas Nr. 1888, Nr. 1889 un Nr. 1960, kas pamatotas uz iepriekšminētajām rezolūcijām; tāpēc prasa šajā jautājumā veicināt un nodrošināt sieviešu piedalīšanos miera procesos un atzīt nepieciešamību iekļaut dzimuma aspektus konfliktu novēršanā, miera uzturēšanas operācijās, humānās palīdzības nodrošināšanā un atjaunošanas procesā pēc konfliktiem; pauž nožēlu par ārkārtējām ciešanām, kas konflikta zonās jāpārcieš sievietēm tikai tāpēc, ka viņas ir sievietes; uzskata, ka šādas darbības, tostarp karavīru veikta meiteniņu izvarošana, piespiedu prostitūcija, sieviešu piespiedu apaugļošana, seksuāla paverdzināšana, izvarošana un seksuāla uzbrukšana, nolaupīšana, izmantojot pavedināšanu, ir noziegumi, kurus nedrīkst neievērot; apgalvo, ka Eiropas Savienībai iepriekš minētais ir jāuztver kā vēra ņemamas pamatproblēmas; uzsver, ka ir būtiski nodrošināt abortu pieejamību sievietēm un meitenēm, kas cietušas no izvarošanas bruņotu konfliktu laikā;

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

12. norāda, ka sievietes bieži tiek diskriminētas, neatzīstot viņu veikumu cīņā par mieru; atgādina – tā kā konfliktu novēršanā un miera veidošanas procesā regulāri ir iesaistītas sievietes, viņām ir būtiska nozīme sarunās par mieru, paplašinot atjaunošanas, atgūšanās un miera veidošanas darbības lauku; tādēļ mudina sievietes piedalīties visos valsts, reģionālā un starptautiskā līmeņa samierināšanas procesos attiecībā uz Mali un jo īpaši šis valsts ziemeļiem; prasa, lai valstu rīcības plāni ANO Drošības padomes Rezolūcijas Nr. 1325 īstenošanai tiktu regulāri pārskatīti un tajos tiktu regulāri aktualizētas prioritātes;

13. pauž sašutumu par nopietnajiem pārkāpumiem un brutālo vardarbību pret bērniem Mali, tostarp par bērnu-kareivju labi dokumentēto vervēšanu un izmantošanu gandrīz visos bruņotajos grupējumos, kas darbojas valsts ziemeļu daļā, tostarp valdības spēkos; uzsver, ka ir svarīgi piešķirt pietiekamus līdzekļus bērnu-kareivju demobilizācijai un rehabilitācijai; šajā nolūkā atzinīgi vērtē Mali valdības un ANO sagatavoto nolīguma projektu par bruņotajos grupējumos iesaistīto bērnu-kareivju nodošanu ANO pārstāvjiem un pauž gandarījumu par UNICEF pasākumiem šo bērnu reintegrācijā; pauž nopietnas bažas saistībā ar ANO jaunākajā ziņojumā par bērniem un bruņotiem konfliktiem izdarītajiem secinājumiem, kuros uzsvērts, ka Mali konflikta raksturs un taktika radījusi bezprecedenta apdraudējumu bērniem; īpaši asi nosoda bērnu nogalināšanu un sakropļošanu, izvarošanu un pret viņiem vērstu seksuālo vardarbību, piespiedu laulības, nolaupīšanas, uzbrukumus skolām un slimnīcām, kā arī ierobežojumus, kas saistīti ar meiteņu izglītības iespējām, Mali konflikta laikā; norāda, ka vairākums skolu ziemeļos vēl nav atsākušas darbību, un mudina nekavējoties rīkoties, lai tās atkal varētu darboties; vērs uzmanību uz gadījumiem, kad tiek pamesti bērni, kuri dzimuši Mali ziemeļos īstenoto izvarošanas noziegumu iznākumā, kā uz satraucošu tendenci, kurai steidzami jārod risinājums; turklāt pauž nopietnas bažas par ziņojumiem, ka bērni tiek turēti apcietinājumā kopā ar pieaugušajiem un tiek nopratināti, nenodrošinot tiem pienācīgu aizsardzību; šajā saistībā atzinīgi vērtē ANO Drošības padomes mērķi nodrošināt īpašu aizsardzību sievietēm un bērniem, kas cietuši bruņotos konfliktos;

14. aicina visas Sāhelas reģiona valstis īstenot novēršanas un aizsardzības politiku, lai nepieļautu, ka bērnus ar varu piespiež pievienoties bruņotiem grupējumiem; aicina Sāhelas reģiona valstis atturēties no bērnu vervēšanas regulārajā armijā un sodīt ikvienu, kas izdara šo kara noziegumu;

15. pauž nožēlu par mēģinājumu iznīcināt vērtīgu kultūras mantojumu Mali ziemeļu daļā, kad bruņoti grupējumi Timbuktu un Gao pilsētās iznīcināja senās Sufi svētnīcas un citus augstvērtīgus pieminekļus, un apmēram 4 200 seno rakstu, etniskās dogonu ceremoniālās maskas un kultūras namus (togunas) Duencā, kā arī bibliotēkas Kidalā un citviet; uzskata, ka Mali ziemeļu daļā pieredzētā kultūras mantojuma iznīcināšana ir kara noziegums; atzinīgi vērtē un aicina sniegt ES atbalstu UNESCO Rīcības plānam kultūras mantojuma rehabilitācijai un seno rakstu aizsardzībai Mali;

16. atzinīgi vērtē Francijas militāro operāciju *Serval*, kas tika sākta 2013. gada 11. janvārī, un tās apņemšanos attiecībā uz Mali suverenitāti, vienotību un teritoriālo neaizskaramību kā pirmo pasākumu virzībā uz Mali atjaunošanu un demokratizāciju; turklāt atzinīgi vērtē ANO Drošības padomes 2013. gada 25. aprīļa Rezolūciju Nr. 2100 un tās stingro virzību cilvēktiesību jomā, kā arī ANO Daudzdimensionālās integrētās stabilizācijas misijas Mali (*MINUSMA*) pilnvarās iekļautās norādes uzraudzīt, palīdzēt izmeklēt un ziņot Drošības padomei par visiem nodarījumiem vai cilvēktiesību pārkāpumiem, vai par starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumiem; atzinīgi vērtē apmācību cilvēktiesību jomā aspekta integrēšanu ES apmācības misijā (*EUTM*) Mali;

17. atbalsta starptautisko atbalsta misiju Mali un ANO Daudzdimensionālās integrētās stabilizācijas misiju Mali (*MINUSMA*), ar ko 2013. gada 1. jūlijā tika nomainīta minētā starptautiskā atbalsta misija, kā arī *EUCAP Sahel* misiju; atzinīgi vērtē ANO ģenerāļsekretāra 2013. gada 14. jūnija priekšlikumu par integrētas ANO stratēģijas izstrādi attiecībā uz Sāhelu, kurā vajadzētu pievērsties visiem krīzes aspektiem: pārvaldības uzlabošanai, cīņai pret noziedzību (narkotisko vielu, ieroču un cigarešu nelikumīgu tirdzniecību, cilvēku tirdzniecību un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju) un terorismu, humānajai palīdzībai; jo īpaši pauž atbalstu attiecībā uz šīs stratēģijas mērķiem par efektīvas un vispārējas pārvaldības nostiprināšanu visā reģionā, kā arī par humanitāro un attīstības plānu un darbību iekļaušanu, lai ilgtermiņā nodrošinātu izturētspēju;

18. atzinīgi vērtē to, cik svarīga nozīme bija Āfrikas dalībnieku vadītajai starptautiskajai atbalsta misijai Mali (*AFISMA*), kas bija *MINUSMA* pamats; turklāt atzinīgi vērtē būtisko Āfrikas pārstāvību *MINUSMA* misijā un īpaši AS lēmumu šīs misijas ietvaros nosūtīt arī cilvēktiesību novērotājus; pauž cerības, ka abas minētās iezīmes tiks saglabātas kā standarts Āfrikas operācijās; atzinīgi vērtē Mali varas iestāžu un bruņoto grupējumu apņemšanos miera nolīguma ietvaros sekmēt cilvēktiesību novērotāju pakāpenisku izvietošanu; atzinīgi vērtē novērotāju izvietošanu Gao un Timbuktu un cer, ka drīz būs iespējams izvietot novērotājus arī Kidalā, jo ir svarīgi pārbaudīt apgalvojumus par tiem cilvēktiesību pārkāpumiem valsts ziemeļos, ko veic visas Mali konfliktā iesaistītās puses; turklāt pauž atzinību par Eiropas Komisijas atbalstu šiem novērotājiem un tās centieniem Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instrumenta ietvaros apmācīt un iesaistīt papildu vietējos un reģionālos pilsoniskās sabiedrības novērotājus; mudina ES mācīties no šīs pieredzes un, sadarbojoties ar Mali

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

pilsoniskās sabiedrības valsts un vietējā līmeņa dalībniekiem, censties rast atbilstīgu veidus, lai nodrošinātu piekļuvi apmācītiem ekspertiem, kuri vajadzības gadījumā steidzamās situācijās varētu uz vietas un ātri sniegt profesionālu padomu ES politikas veidotājiem;

19. vērš uzmanību uz steidzamo nepieciešamību uzlabot atbilstību starptautiskajām cilvēktiesībām un humanitāro tiesību normām bruņotu konfliktu situācijās; aicina Augsto pārstāvi izdarīt secinājumus no traģiskajiem notikumiem Mali un citiem nesenojiem konfliktiem, lai pārskatītu ES pamatnostādnes starptautisko humanitāro tiesību (SHT) jomā, censtos efektīvāk īstenot šīs pamatnostādnes un atbalstīt Starptautiskās Sarkanā Krusta komitejas un Šveices valdības īstenoto iniciatīvu veikt pašreizējās starptautiskās pārvaldības sistēmas reformu attiecībā uz SHT;

20. atzinīgi vērtē 2013. gada 15. maijā organizētās Starptautiskās līdzekļu devēju konferences “Kopīgiem spēkiem jaunai Mali” secinājumus; uzsver, ka līdzekļu devēji ir apņēmušies nākamo divu gadu laikā ziedot Mali EUR 3,25 miljardus, Eiropas Savienībai izvirzoties vadībā ar ieguldījumu EUR 520 miljonu apmērā; atzinīgi vērtē Mali valdības sagatavoto Mali ilgspējīgas atveseļošanās plānu (*PRED*); atzinīgi vērtē to, ka īpaša uzmanība pievērsta valsts kontu un ieguves rūpniecības kontu pārredzamības nodrošināšanai; atbalsta Mali valdības apstiprinājumu tiesību akta projektam pret materiālā stāvokļa nelikumīgu uzlabošanu un uzsver, ka ir svarīgi īstenot līdzekļu devēju konferences apņemšanos rūpīgi uzraudzīt tiesību akta sistemātisku piemērošanu, tiklīdz tas tiks pieņemts; pauž nožēlu, ka konferences secinājumos nav atspoguļota minētā ES apņemšanās panākt uz tiesībām pamatotu pieeju sadarbībai attīstības jomā; aicina ES un tās starptautiskos partnerus īstenot savstarpējās apņemšanās saistībā ar efektīvu un koordinētu konferences rezultātu īstenošanu; atkārtoti norāda, ka ir jāizveido saikne starp atbalstu un iestāžu reformu un pamanāmu sociālo un politisko attīstību; turklāt atzinīgi vērtē reģionālo dalībnieku konstruktīvu iesaistīšanu; aicina, ņemot vērā plaši izplatīto korupciju Mali iestādēs, ieviest visus vajadzīgos nodrošinājumus un aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu, ka izmaksātās summas varētu pēc iespējas ātrāk izmantot Mali iedzīvotāju labā;

21. atkārtoti uzsver ES cilvēktiesību klauzulas nozīmi jebkurā nolīgumā ar trešām valstīm, tostarp ar Sāhelas reģiona valstīm; uzskata, ka šī klauzula ir viens no ES efektīvākajiem instrumentiem, kas var nodrošināt ne vien vismazāk attīstīto valstu ilgspējīgu attīstību, bet arī cilvēktiesību pienācīgu ievērošanu un aizsardzību šajās valstīs;

22. uzskata, ka nesodāmības izskaušana, tiesiskās aizsardzības nodrošināšana cietušajiem un visu to personu saukšana pie atbildības neatkarīgi no šo personu piederības vai statusa, kas konflikta laikā ir nopietni pārkāpušas cilvēktiesības, tostarp veikušas ar dzimumu saistītu vardarbību, kas aizskar sievietes cieņu, ir būtiski elementi, lai nodrošinātu Mali stabilitāti un ilgstošu mieru; tāpēc atzinīgi vērtē to, ka Mali valdība šajā saistībā ir vērsusies Starptautiskajā Krimināltiesā, un Starptautiskās Krimināltiesas prokurors ir sācis oficiālas izmeklēšanas, kā arī provizoriskā miera nolīguma 18. pantā minētās Mali valdības un nemiernieku grupu paustās cerības, ka starptautiska izmeklēšanas komisija izmeklēs iespējamus kara noziegumus, noziegumus pret cilvēci un citus nopietnus cilvēktiesību pārkāpumus un starptautisko tiesību un humanitāro tiesību pārkāpumus Mali; aicina ES un citus starptautiskos Mali partnerus noteikt nesodāmības jautājumu par prioritāru miera sarunās, lai palīdzētu valdībai izpildīt tās mērķi saistībā ar noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanu un vainīgo saukšanu pie atbildības un īstenot pagaidu miera nolīguma noteikumus, kā arī nodrošināt, ka seksuālās vardarbības noziegumu pastrādātāji tiek saukti pie atbildības tiesā; atkārtoti uzsver, ka šajā jautājumā ir jāiekļauj visu pušu pastrādātie noziegumi un nežēlīgie nodarījumi;

23. atzinīgi vērtē Mali valdības 2013. gada 6. martā izveidoto Nacionālo dialoga un saskaņas komisiju, kuras pilnvaru termiņš ir divi gadi; stingri uzskata, ka Nacionālajai komisijai jābūt pēc iespējas plašāk pārstāvētai, lai pēc iespējas drīzāk sniegtu praktiskus rezultātus; šajā saistībā īpaši atzinīgi vērtē Nacionālās komisijas iekļaujošo līdzdalību, par ko liecina tās priekšsēdētāja vietnieki, kā apņemšanos īstenot iecietību un plurālismu politiskajā procesā; norāda, ka Nacionālās komisijas uzdevums ir reģistrēt cilvēktiesību pārkāpumus, kas ir notikuši kopš konflikta sākuma; mudina arī Komisiju izpētīt problēmas, kas izraisīja Mali krīzi, lai atklāti un visaptveroši izmeklētu apsūdzības par pārkāpumiem un diskrimināciju pret tuaregu kopienām no brīža, kad Mali ieguva neatkarību, un sniegtu ieteikumus par lietderīgiem uzlabojumiem; turklāt atzinīgi vērtē to, ka Mali valdība ir iecēlusi sūtni dialoga turpināšanai ar bruņotajiem grupējumiem valsts ziemeļos; šajā saistībā pauž patiesu cerību, ka pēcvēlēšanu gaisotne Mali sekmēs labāku dialogu un uzticēšanos kopienu starpā, būdama kā priekšnosacījums mieram un stabilitātei, un ka visas Mali kopienas apņemsies izglītēt bērņus savstarpējās iecietības un cieņas jomā; aicina ES un tās partnerus no starptautiskajām kopienām pilnībā atbalstīt nacionālā izlīguma un iekļaujoša dialoga procesu;

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

24. uzsver, ka dažādie konflikti, kas norisinās Sāhelas reģionā, ir veicinājuši iedzīvotāju arvien lielāku pārvietošanos, tostarp arī iekšzemē, un bēgļu skaita pieaugumu; pauž nopietnas bažas par daudzajām bēgļu krīzēm un bēgļu stāvokli reģionā, tostarp vairākām krīzēm, kas nav saistītas ar krīzi Mali; jo īpaši vērš uzmanību uz tūkstošiem Dārfūras bēgļu Čadas austrumu daļā un Čadas iedzīvotājiem, kas atgriezušies no Dārfūras, kuriem nav pieejams tīrs ūdens, pienācīga pajumte un veselības aprūpe; norāda arī uz to, ka daļēji sausais klimats var palielināt konkurenci attiecībā uz resursiem uzņēmējvalsts iedzīvotāju vidū un tādējādi palielinās arī iespēja, ka situācija varētu kļūt nestabila; vērš uzmanību arī uz briesmīgo stāvokli, kādā atrodas tūkstošiem bēgļu no Centrālāfrikas Republikas, kas apmetušies Čadas dienvidu daļā, kur plūdi apdraud mājas un lauksaimniecību; šajā saistībā atkārtoti UNHCR aicinājumu palielināt finansiālo un materiāltehnisko atbalstu Čadas drošības spēkiem, kas apsargā nometnes, jo īpaši, ņemot vērā ziņojumus par uzbrukumiem humānās palīdzības nometnēm; pauž arī bažas par tiem Nigēras iedzīvotājiem, kas devušies bēgļu gaitās, bēgot no nesenantām sadursmēm Nigērijas ziemeļu daļā; aicina vispārējo starptautisko sabiedrību vajadzības gadījumā palielināt atbalsta apjomu Sāhelas bēgļu nometnēm un palīdzēt izvairīties no turpmākām humanitārajām krīzēm; prasa, lai starp Savienību, Sāhelas reģiona valstīm, Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra bēgļu jautājumos biroju (UNHCR), Āfrikas Savienību (ĀS) un Rietumāfrikas valstu ekonomikas kopienu (ECOWAS) tiktu saskaņota politika bēgļu jautājumā, nodrošinot bēgļiem patvērumu, aizsargājot visneaizsargātākās bēgļu grupas un paredzot programmas patstāvīguma veicināšanai; mudina uzņēmējvalstis sadarboties ar ANO un citiem dalībniekiem, lai uzlabotu bēgļu iespējas saņemt pajumti, izmantot sanitārās sistēmas, saņemt veselības aprūpi, ūdeni, pārtiku un izglītību un aizsargāt bērņus, kas ir pakļauti riskam; atgādina, ka šiem bēgļiem jānodrošina ne tikai patvēruma un aizsardzība, bet ir arī plašāk jāīsteno centieni veicināt bēgļu un iekšzemē pārvietoto personu ekonomisko drošību un saiknes ar šķirtajām ģimenēm un uzlabot bēgļu reģistrāciju, lai tie pēc iespējas varētu atgriezties savā izcelsmes reģionā;

25. aicina valstis, kā arī vietējās un reģionālās iestādes izstrādāt politiku attiecībā uz cilvēku drošību, kuras mērķauditorija būtu bēgļi, pārvietotās personas un visneaizsargātāko iedzīvotāju grupas, lai cīnītos pret terorismu, vardarbību pret sievietēm, ļaunprātīgu izmantošanu, kā arī pret narkotisko vielu, ieroču un preču nelikumīgu tirdzniecību un cilvēku tirdzniecību;

Atbildība, kā arī valdības, tiesas un drošības iestāžu reforma

26. uzskata, ka pašreizējās problēmas cilvēktiesību jomā Sāhelas reģionā nedrīkst nošķirt no vispārējās pārvaldības krīzes, kas ietver plaši izplatītu korupciju valsts iestādēs, pamatpakalpojumu vāju nodrošinājumu un sociālo un ekonomisko tiesību vāju īstenošanu, kā arī no nopietnajām problēmām, kas saistītas ar tiesiskuma atbalstīšanu un efektīvu robežkontroli, jo īpaši plašajos un bieži vien reti apdzīvotajos Sahāras reģionos; pauž nožēlu par to tā izrietošo kaitējumu reģiona iestāžu un politisko sistēmu likumībai; baļojas par turpmāka konflikta vai nemieru iespējamību nākotnē, ja šīs problēmas netiks pienācīgi novērstas; atkārtoti pauž, ka iedzīvotāju piekļuve dabas resursiem, izglītībai, veselības aprūpei un sabiedriskajiem pakalpojumiem ir pamattiesības, kas jāīsteno faktiski, lai ilgtermiņā risinātu šā reģiona nestabilitātes problēmu;

27. ar lielām bažām konstatē šo faktoru nozīmi starptautiskās organizētās noziedzības un teroristu tīklu reģionālā uzplūda veicināšanā; uzsver nopietno apdraudējumu, ko tas rada cilvēktiesībām, reģiona stabilitātei, valsts pārvaldībai, tiesiskumam un tādējādi attīstības izredzēm, kā arī nepieciešamību novērst šo apdraudējumu, pasargājot Sāhelas iedzīvotājus; pauž īpašu satraukumu par "nelegālās tirdzniecības maģistrālēm" Āfrikā no rietumiem uz austrumiem un no dienvidiem uz ziemeļiem no Rietumāfrikas krasta, kurās ir izmantota robežu nestabilitāte un kuras sekmē ieroču, narkotiku, cigarešu, naftas, viltotu medikamentu un cilvēku pārvadāšanu; vērš uzmanību uz šo darbību ietekmi plašākā reģionā, kā arī ES, kas daudzos gadījumos ir nelikumīgās tirdzniecības galamērķis; norāda uz ANO ģenerālsēkretāra neseno ziņojumu par Sāhelas reģionu, kurā secināts, ka vēsturiskie tirdzniecības ceļi Sāhelas reģionā ir vairāk neaizsargāti pret teroristu un noziedznieku tīkliem; atzinīgi vērtē Sāhelas reģiona valstu centienus terorisma un organizētās noziedzības apkarošanā, jo īpaši saistībā ar smago ieroču tirdzniecību, un mudina šīs valstis pastiprināt reģionālo koordināciju un sadarbību, divkāršot centienus kopējo sauszemes robežu nostiprināšanā, iesaistot ECOWAS šā uzdevuma izpildē; mudina minētās valstis kopā ar ANO un citiem starptautiskajiem dalībniekiem un partneriem izstrādāt visaptverošu cilvēku tirdzniecības apkarošanas stratēģiju, ietverot datu apkopošanu un analīzi, cilvēku tirgotāju tiesāšanu un sodīšanu un rehabilitācijas un sociālās integrācijas pasākumus visiem tiem cilvēkiem, kas ir cilvēku tirdzniecības upuri, galvenokārt sievietēm un meitenēm; mudina Sāhelas reģiona valstu vadītājus sadarboties, lai stiprinātu tiesībsardzības sistēmas, novēršot visa veida nelikumīgo tirdzniecību, bet jo īpaši cilvēku tirdzniecību, kas skar šā reģiona gados jaunāko un nabadzīgāko sievietes daļu;

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

28. norāda uz risku, ka Sāhelas reģionā varētu atjaunoties nestabilitāte, ko izraisītu vieglo ieroču no Lībijas izplatīšana un citas sekas, kas saistītas ar situāciju valstī; uzsver, ka nestabilitāte un slikta pārvaldība Lībijā pastiprina reģionālo ieroču nelikumīgo tirdzniecību un kājnieku ieroču un vieglo ieroču (VIKI) izplatīšanu, narkotisko vielu kontrabandu un nelikumīgu tirdzniecību;

29. nosoda reģionā aizvien pieaugošo nolaupīšanas un ķīlnieku sagūstīšanas gadījumu skaitu, kas ir izrādījis liels vilinājums noziedzniekiem un teroristu grupējumiem; atzinīgi vērtē ANO Cilvēktiesību padomes padomdevēju grupas darbu jautājumā par teroristu īstenoto ķīlnieku sagūstīšanas ietekmi uz cilvēktiesībām; aicina īstenot daudz lielāku sadarbību starp Sāhelas reģiona valstu valdībām un ar tādām galvenajām reģiona valstīm kā Alžīrija, Lībija, Maroka un Sudāna, kā arī ar ES un citām starptautiskajām struktūrām, lai nodrošinātu politisko, drošības un tiesu iestāžu efektīvu un saskaņotu reakciju uz šīm problēmām;

30. norāda, ka teroristu grupu darbībām nav robežu un dažādas organizācijas veido sadarbību; norāda, ka *Boko Haram* grupa ir izvērsusi darbību Nigērijā un apdraud Nigēras stabilitāti, un ka *AQMI* grupa, kuru vada trīs alžīrieši (*Abou Zeid, Yahya Abou Al-Hammam* un *Mokhtar Belmokhtar*), mēģina destabilizēt situāciju Alžīrijas dienvidos; atzinīgi vērtē Eiropas Savienības robežu palīdzības misiju (*EUBAM*) Lībijā, kuras mērķis ir uzlabot Lībijas robežu drošību; tāpēc aicina Sāhelas reģiona valstis saskaņot savus centienus, lai uzlabotu drošību reģionā, sākot ar robežām, un pastiprināt sadarbību cīņā pret terorismu ar visām iesaistītajām valstīm, tostarp Alžīriju, Nigēriju, Maroku un Lībiju; aicina ES, ĀS, ECOWAS un starptautisko sabiedrību sniegt jebkādu Sāhelas reģiona valstīm nepieciešamo tehnisko, materiālo un cilvēkresursu atbalstu;

31. brīdina par novēroto ekstrēmisma izplatīšanos Arābu pavasara valstīs – Tunisijā, Ēģiptē un Lībijā – un aicina PV/AP nodrošināt vadību sadarbības procesā ar šo valstu valdībām, iestādēm un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, atbalstot patiesi demokrātiskus pārejas procesus, lai vienlaikus nodrošinātu stabilizāciju kaimiņu reģionos, kuros ir nosliece uz konfliktiem, proti, Sāhelas reģionā;

32. aicina Sāhelas reģiona valstis uzsākt intensīvu sadarbību ar Senegālu, Gvineju–Bisavu un Ganu, jo šīs valstis ir tranzīta ostas, caur kurām Latīņamerikas noziedzīgie grupējumi pārvadā narkotikas uz Eiropu; aicina Eiropas Savienību atbalstīt Sāhelas reģiona valstis cīņā pret minēto tirdzniecību;

33. tāpēc uzskata, ka ir svarīgi rosināt to iestāžu reformu, kuras ir atbildīgas par tiesu iekārtas, drošības un pamata pakalpojumu nodrošināšanu Sāhelas reģiona valstīs, lai palīdzētu atjaunot tiesiskumu un radītu labākus apstākļus pārejai uz demokrātiju, cilvēktiesībām, ilgtspējīgai attīstībai un iestāžu likumībai; mudina Sāhelas reģiona valstu valdības turpināt decentralizācijas procesu, lai nodotu vietējām iestādēm vairāk pilnvaru un resursu un uzlabotu to spējas, likumību un atbildību; īpaši uzsver skaidru atbildības struktūru nozīmi efektivitātes un pārredzamības veicināšanai un aicina ES sadarboties ar vietējām iestādēm, lai stiprinātu pilsoniskās uzraudzības un pārraudzības mehānismus; kā arī stiprināt pretkorupcijas iniciatīvas; turklāt, kā norādīts jaunajā ANO integrētajā stratēģijā Sāhelas reģionam, vērš uzmanību uz nepieciešamību atbalstīt iekšējās un ārējās uzraudzības stiprināšanu, kā arī aizsardzības mehānismu integrāti tiesībsardzības iestāžu amatpersonām, tiesas iestāžu locekļiem un tiesas ierēdņiem;

34. norāda uz obligātu prasību, īpaši Mali, nodrošināt atbilstošus cilvēkresursus un finanšu resursus Tieslietu ministrijai, kā arī sniegt profesionālu apmācību tās darbiniekiem; mudina Sāhelas reģiona valstu valdības ievērot neatkarību un tiesu objektivitāti, kas ir demokrātijas un tiesiskuma pamatgarantijas; aicina Sāhelas reģiona valstis turpināt centienus, lai uzlabotu tiesisko apmācību; aicina ES atbalstīt NVO projektus tiesu darbinieku izglītošanai par cilvēktiesībām; turklāt mudina Mali iestādes sodīt amatpersonas, kas ir iesaistītas korupcijā un organizētajā noziedzībā, un noteikt to kā būtisku pasākumu, lai atjaunotu uzticību un samazinātu nestabilitātes iespējamību nākotnē; norāda, ka organizētā noziedzība veicina vispārēju korumpētību visās valsts jomās; tāpēc aicina Sāhelas reģiona valstis stingri nosodīt jebkāda veida korupciju;

35. atzinīgi vērtē jaunajā ANO integrētajā stratēģijā Sāhelas reģionam pausto uzsvāru uz nepieciešamību izstrādāt un atbalstīt patiesības noskaidrošanas procesus, rīkot apspriedes ar valstīm par pārejas tiesiskumu, tiesiskās pārskatatbildības mehānismiem un kompensācijas programmām, tostarp seksuālās vardarbības upuriem; aicina ES sadarboties ar attiecīgajām ANO aģentūrām, lai palīdzētu Sāhelas reģiona valdībām īstenot minētās reformas;

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

36. atzinīgi vērtē Senegālas un ĀS nolīgumu par īpaša tribunāla izveidi, lai tiesātu bijušo Čadas prezidentu *Hissène Habré* par kara noziegumiem, spīdzināšanu un noziegumiem pret cilvēci, kā arī nolīgumu starp Senegālas un Čadas valdībām, ar ko Senegālas tiesnešiem ļauj veikt izmeklēšanu Čadā; ļoti mudina Sāhelas reģiona valstu vadošos politiķus un visas publiskā sektora iestādes precizēt un turpināt īstenot pasākumus, lai pārtrauktu iespējamu kara noziedznieku un cilvēktiesību pārkāpēju nesodāmību Čadā un citās reģiona valstīs; šajā saistībā norāda, ka Čada joprojām ir vienīgā Sāhelas reģiona valsts, kas nav parakstījusi Āfrikas Cilvēktiesību un tautu tiesību hartas Protokolu par Āfrikas Cilvēktiesību un tautu tiesību tiesas izveidi; mudina Čadu to īstenot kā spēcīgu vēstījumu savām saistībām sodīt par sistēmiskiem cilvēktiesību pārkāpumiem un nodrošināt tiesisko aizsardzību cietušajām personām; turklāt pauž nožēlu par Burkinafaso neseno tiesību aktu par amnestijas piešķiršanu valsts vadītājiem; pauž bažas, ka tas ir nepareizs vēstījums cilvēktiesību pārkāpējiem minētajā reģionā un ir pretrunā cīņai pret nesodāmību;

37. atzinīgi vērtē Starptautiskās Tiesas 2013. gada 16. aprīļa lēmumu par domstarpību miermīlīgu izšķiršanu robežu jomā starp Nigēru un Burkinafaso, un aicina Sāhelas reģiona valstis ņemt vērā šo piemēru;

38. aicina Sāhelas reģiona valstis sadarboties ar Starptautisko Krimināltiesu, lai tā varētu brīvi un objektīvi veikt nepieciešamās izmeklēšanas; aicina dalībvalstis izpildīt Starptautiskās Krimināltiesas izdotos starptautiskos apcietināšanas orderus, kā arī nekavējoties izpildīt lēmumus; ierosina, ka ANO varētu atbalstīt Sāhelas reģiona valstis attiecībā uz objektīvu un neatkarīgu tiesu iestāžu, līdzīgu Sjerraleones Īpašajai tiesai, izveidi, kuru uzdevums ir tiesāt personas par starptautiskiem noziegumiem; norāda, ka Mauritānija ir vienīgā Sāhelas reģiona valsts un viena no ļoti nedaudzajām Āfrikas valstīm, kas nav pievienojusies Romas Starptautiskās Krimināltiesas Statūtiem; mudina Mauritāniju to īstenot – kā spēcīgu vēstījumu nesodāmības tradīcijas noraidīšanai; šajā saistībā uzsver, cik svarīgi ir izstrādāt ES politiku par pārejas tiesiskumu, kā norādīts ES Rīcības plānā par cilvēktiesībām;

39. aicina visas reģiona valstis nekavējoties izvērtēt pastāvīgos ziņojumus par iespējamu patvaļīgu apcietināšanu, sliktu izturēšanos un ļaunprātību, par spīti tam, ka tiesību akti aizliedz šādu praksi; pauž īpašas bažas par ziņojumiem saistībā ar spīdzināšanu apcietinājuma centros un tūkstošiem migrantu patvaļīgu apcietināšanu Mauritānijā, kā arī iestāžu atteikumu pēc diviem gadiem paziņot konkrētu notiesātu cietumnieku atrašanās vietu viņu ģimenēm; pauž arī satraukumu par ziņojumiem no Čadas saistībā ar masveida sliktu izturēšanos ieslodzījuma vietās, turēšanu apcietinājumā bez tiesas sprieduma un simtiem piespiedu izraidīšanas gadījumu Ndžamenā, kā arī cietumnieku piespiedu pazušanu; norāda, ka saskaņā ar Romas Statūtiem piespiedu pazušana ir uzskatāma par kara noziegumu; nosoda ziņojumus saistībā ar ārkārtīgi sliktiem apstākļiem atsevišķos reģiona cietumos, jo īpaši Čadā un Mali, kuros netiek nodrošināta pamata veselības aprūpe un kas rada lielas ciešanas tajos ieslodzītajām personām; aicina Sāhelas reģiona valstis uzlabot ieslodzīto personu dzīves apstākļus un jo īpaši nodrošināt neaizsargāto personu grupu, piemēram, nepilngadīgu personu un sievietes, drošību; turklāt vērš uzmanību uz nesējamiem nāvessodiem, ko Mali tiesa piespieda par noziegumiem, tostarp laupīšanu, darbību noziedzīgā grupējumā un nelikumīgu šaujamieroču glabāšanu;

Pilsoniskās brīvības un demokrātiska pārvaldība

40. uzsver, ka drošības prasība pašreizējā Mali konfliktā nedrīkst atņemt prioritātes statusu iekļaujošam nacionālam dialogam, labai pārvaldībai un demokrātiskām reformām visā reģionā, kas ir politiskās stabilitātes un ilgtspējības dzinējspēks; norāda, ka šie jautājumi nav atdalāmi no uzlabojumiem attīstības un cilvēktiesību jomā; mudina visas ieinteresētās puses Mali būt par piemēru pārējām reģiona valstīm šo mērķu sasniegšanā;

41. atbalsta ANO Drošības padomes rezolūcijā pausto apņemšanos palīdzēt Mali pārejas iestādēm ieviest ceļvedi virzībai uz pilnīgu konstitucionālas kārtības, demokrātiskas pārvaldības un valsts vienotības atjaunošanu, kas ir ļoti nepieciešami attiecībā uz vispārēju miera procesu; uzskata, ka ir jārada tādi apstākļi, kas sekmē brīvu, taisnīgu un demokrātisku vēlēšanu rīkošanu, ievērojot starptautiskos standartus; uzsver, ka ir jāpārvar grūtības, kas saistītas ar balsošanas kārtību iekšzemē pārvietotu personu un bēgļu noietnēs, lai novērstu turpmāku politisko atstumtību; aicina Mali valdību un tās starptautiskos partnerus nekavējoties rīkoties šajā jautājumā; atzinīgi vērtē starp Mali valdību un tuaregu nemierniekiem parakstīto nolīgumu, kas paver iespēju atgriezties ziemeļos Mali armijai un pārvaldei un novērš galveno šķērslī prezidenta vēlēšanu organizēšanai jūlijā; uzsver, ka ir jāgarantē droša sievietes līdzdalība vēlēšanu procesā;

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

42. atzinīgi vērtē ES vēlēšanu novērošanas misijas izmantošanu vēlēšanās Mali; tomēr atgādina, ka EĀDD jānodrošina vēlēšanu novērošanas misijas ieteikumu pienācīga pārraudzība un to ilgāka termiņa integrācija vairākās ES politikas jomās; jo īpaši uzskata, ka vēlēšanu novērošanas misija varētu pievienot vērtību vēlēšanām Sāhelas reģionā, izmantojot spēju pārraudzīt cilvēktiesību aspektus, un sniegt ziņojumus ES delegācijām, lai vajadzības gadījumā veiktu atbilstošus pasākumus;

43. aicina Mali valdību un starptautisko sabiedrību mācīties no pārejas uz demokrātiju Nigērā un tās konstitucionālā procesa 2010.–2011. gadā, īpaši attiecībā uz plašajām apspriedēm ar pilsonisko sabiedrību un citām ieinteresētajām pusēm, centieniem veicināt sieviešu politisko līdzdalību kā kandidātēm un atbalstu pilsoniskās sabiedrības partneriem pilsoņu vēlēšanu novērošanā, vēlēšanu izglītošanā un pasākumu īstenošanā; uzsver, ka visām Sāhelas reģiona valstīm arī turpmāk ir jāatbalsta Nigēra, lai nostiprinātu iedzīvotāju uzticību demokrātiskajai sistēmai, un ir jāturpina īstenot jaunās konstitūcijas prasības uzlabot pārredzamību un apkarot korupciju ieguves rūpniecības pārvaldībā, tostarp publicējot visus ievērojamos ieguves rūpniecības līgumus un informāciju par ieņēmumiem, kas gūti no tiem;

44. pauž dziļu nožēlu par vārda, pulcēšanās un biedrošanās brīvības ierobežojumiem Sāhelas reģionā; pauž īpašas bažas par ziņojumiem no Čadas par žurnālistu, politiskās opozīcijas, arodbiedrību pārstāvju, baznīcas darbinieku un citu pilsoniskās sabiedrības aktīvistu un cilvēktiesību aizstāvju spīdzināšanu, iebiedēšanu un apcietināšanu; pauž bažas arī par arestiem un iespējamo vardarbību pret miermīlīgiem protestētājiem Mauritanijā, kā arī par iespējamiem centieniem aplūšināt opozīciju Mali, tostarp par žurnālistu un politiskās opozīcijas apcietināšanu un plašsaziņas līdzekļu cenzēšanu; šajā saistībā uzsver nepieciešamību Sāhelas reģionā atbalstīt cilvēktiesību aizstāvjus, neatkarīgu pilsonisko sabiedrību, tostarp sieviešu apvienības, un neatkarīgus plašsaziņas līdzekļus, kas ir galvenie demokrātiskas sabiedrības faktori, jo īpaši vēlēšanu laikā; atzinīgi vērtē pozitīvās tendences vārda, pulcēšanās un biedrošanās brīvības jomā citās reģiona valstīs un mudina ES sadarboties ar vietējiem partneriem, lai turpinātu veicināt uzlabojumus; turklāt aicina ES veicināt un atbalstīt pilsoniskās sabiedrības apzināšanu kā pamatu efektīvākam atbalstam; iesaka ES atbalstīt pilsonisko sabiedrību un cilvēktiesību aizstāvjus stratēģiski, kā arī finansiāli, uzsākot ilgtermiņa apmaiņu, tostarp izmantojot attiecīgās ES delegācijas;

45. uzskata, ka vārda brīvības aizsardzība un veicināšana ir svarīga, veidojot aktīvu un iesaistītu pilsonisko sabiedrību, kas var pienācīgi veicināt attīstību visā reģionā; šajā saistībā nosoda jebkādu mēģinājumu veikt cenzūru, kā arī žurnālistu vai cilvēktiesību aktīvistu iebiedēšanu un jebkādu tiešu vai netiešu spiedienu uz privātiem vai valsts plašsaziņas līdzekļiem;

46. aicina Sāhelas reģiona valstis izbeigt jebkādas patvaļīgas žurnālistu un plašsaziņas līdzekļu pārstāvju, cilvēktiesību aizstāvju vai opozīcijas pārstāvju apcietināšanas un iebiedēšanas kampaņas; aicina Sāhelas un Sahāras reģiona valstis, tostarp Ziemeļāfrikas valstis, skaidri ievērot miermīlīgo grupējumu vārda un pulcēšanās brīvību; aicina tiesu iestādes tiesāt ieslodzījumā apcietinātos opozicionārus taisnīgi un saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem; aicina Sāhelas reģiona valstis veicināt daudzpartiju sistēmu un tādu politisko partiju izveidi, kas ievēro tiesiskumu un var piedalīties vēlēšanās, nebaidoties no represijām, un ļaut iedzīvotājiem piedalīties vēlēšanās;

Attīstība, humānā palīdzība un cilvēktiesības

47. atkārtoti apliecina, ka cilvēku drošība Sāhelas valstīs ir cieši saistīta ar šo valstu attīstību, kā tas ir noteikts ES 2011. gada stratēģijā drošībai un attīstībai Sāhelā; uzsver to, ka, lai attīstības politika būtu ilgtspējīga, ir ļoti svarīgi, lai Sāhelas reģionā tiktu nodrošināta stabilitāte drošības, ekonomikas, politikas, cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanas jomā; tomēr atgādina, ka, lai stāvoklis reģionā kļūtu drošs, ir jāiegulda attīstības palīdzībā, lai iedzīvotājiem būtu pietiekami resursi stabilitātes nodrošināšanai šajā teritorijā; uzskata, ka tas lielā mērā ļautu apkarot nelikumīgu tirdzniecību un darbības, kas tiek veiktas ārkārtīgi lielās nabadzības un resursu un nākotnes perspektīvu trūkuma dēļ;

48. ar pietiekamu nopietnību norāda uz ārkārtīgi dziļu un izplatīto nabadzību Sāhelas reģionā, jo īpaši Mali, Nigērā, Čadā un Burkinafaso, kā arī Mauritanijā; atzīst nabadzības negatīvo ietekmi uz cilvēktiesību ievērošanu; norāda, ka nabadzība un nepietiekama attīstība nesamērīgi ietekmē sievietes un meitenes, un pauž nopietnas bažas par māšu un bērnu līdz piecu gadu vecumam augsto mirstības līmeni minētajā reģionā; vērs uzmanību uz saistību starp māšu izglītības un bērnu mirstības līmeni; attiecīgi norāda, cik svarīgi ir veicināt meiteņu izglītošanu; uzsver ANO secinājumus par zemo mirstību labāk izglīto to māšu starpā, kas ir kā aicinājums nodrošināt vispārēju un viegli pieejamu izglītību; norāda, ka strauji

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

augošais iedzīvotāju skaits, gada līmenim bieži vien pārsniedzot 3 %, rada papildu spiedienu uz valdības spēju aizsargāt pamata ekonomikas un sociālās tiesības; tāpēc uzskata, ka ir jāuzlabo piekļuve veselības pakalpojumiem un – seksuālo un reproduktīvo tiesību jomā – jo īpaši ģimenes plānošanas pakalpojumiem;

49. uzsver attīstības, demokrātijas, cilvēktiesību, labas pārvaldības un drošības savstarpējo saistību Sāhelas reģionā; atkārtoti pauž atbalstu uz cilvēktiesībām balstītai pieejai un demokrātiskai līdzdalībai attiecībā uz sadarbību attīstības jomā, kuras pamatā ir vietējās līdzdalības un zināšanu izmantošana, lai īstenotu attīstības mērķus uz vietas, un pauž atbalstu spēcīgiem, efektīviem un neatkarīgiem turpmākajiem īstenošanas pasākumiem, iesaistot parlamentus, citas īstas pārstāvības iestādes un vietējo un reģionālo pilsonisko sabiedrību gan valsts, gan starptautiskā līmenī; atgādina un atbalsta ES apņemšanos īstenot cilvēktiesību pieeju ES attīstības sadarbības jomā, kā norādīts arī ES stratēģijā par cilvēktiesībām un tās rīcības plānā;

50. atkārtoti vērš uzmanību uz to, ka ir jāparedz atbalsts valstu attīstībai, ja tās ievēro cilvēktiesības; atgādina, ka, lai efektīvi piešķirtu līdzekļus Eiropas attīstības atbalsta ietvaros, Savienībai ir jāspēj efektīvi kontrolēt šo līdzekļu izlietojumu, nodrošinot to izmantošanu paredzētajam mērķim; atgādina, ka Savienības ārpolitika un iekšpolitika ir labāk jāaskaņo atbilstoši ES mērķiem attīstības jomā, lai efektīvi aizsargātu cilvēktiesības;

51. aicina Eiropas Komisiju, pamatojoties uz iepriekš apzinātām iedzīvotāju vajadzībām, Sāhelas reģionam piešķirt finansējumu no fondiem, kas paredzēti attīstības veicināšanai; tie ir: Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instruments, Eiropas Attīstības fonds, finanšu instruments sadarbībai attīstības jomā un Sāhelas izturēspējas veicināšanas fonds;

52. aicina ES atbalstīt visas Sāhelas reģiona valstu, ANO un pilsoniskās sabiedrības veiktās darbības, lai uzlabotu piekļuvi aprūpei, jo īpaši neaizsargātākajiem iedzīvotājiem; aicina starptautiskās organizācijas turpināt cīņu pret HIV/AIDS, tuberkulozi, malāriju un meningītu, no kā mirst ļoti daudz cilvēku; uzsver, ka ir jāizveido un jāīsteno veselības aprūpes programmas, lai nostiprinātu veselības aprūpes sistēmas, ņemot vērā to, ka globālā ekonomikas krīze ir mazinājusi progresu HIV/AIDS, tuberkulozes, malārijas un citu novārtā atstātu tropisko slimību izskaušanā; atkārtoti pauž, ka atsevišķi Sāhelas reģiona iedzīvotāji ir klejotāji un viņiem ir grūti piekļūt aprūpei; šajā saistībā aicina organizēt izpratnes veidošanas un izglītojošas kampaņas aprūpes jomā;

53. nosoda faktu, ka budžeta samazināšana tādās jomās kā pārtikas nodrošinājums, veselības aprūpe un izglītība, kas ir būtiskākie nosacījumi tūkstošgades attīstības mērķu sasniegšanai, turpina padziļināt pārtikas un humanitāro krīzi, kas skārusi Sāhelas reģionu; uzsver, ka strukturālie pasākumi lauksaimniecības, pārtikas nodrošinājuma un uztura jomā, kā arī konkrēti pasākumi zemes sagrābšanas fenomena izskaušanai, ir pamatā iekļaujošas un ilgtspējīgas izaugsmes veicināšanai un pārtikas krīžu novēršanai, lai Sāhelas reģionā tās neatkārtotos katru gadu;

54. uzskata, ka nestabilā politiskā situācija Sāhelas reģionā un ārkārtīgi lielais sausums, kas skāris miljoniem iedzīvotāju, nopietni apdraud demokrātiju, tiesiskumu un cilvēktiesību un sociālekonomisko tiesību ievērošanu, kas negatīvi ietekmē iedzīvotāju dzīves apstākļus; atgādina, ka tiesiskums, laba pārvaldība un cilvēktiesību ievērošana ir aspekti, kas ir būtiski, lai varētu garantēt valstu stabilitāti, drošību un pamatbrīvību ievērošanu;

55. prasa, lai vietējās un reģionālās iestādes attiecībā pret pilsonisko sabiedrību faktiski nodrošina drošus apstākļus un cilvēktiesību ievērošanu Sāhelas valstu teritorijā un to pierobežā, lai varētu izstrādāt optimālu attīstības un humānās palīdzības politiku;

56. aicina Sāhelas valstu valdības novērst krīzes patiesos cēloņus, izmantojot ilgtspējīgas ekonomiskās attīstības stratēģiju, kurā būtu rasti risinājumi iedzīvotāju problēmām politiskajā, ekonomikas un sociālajā jomā; tās ir, piemēram, uztura, izglītības un aprūpes pieejamība, darba iespējas un mājoklis, bagātību pārdale, pienācīgi dzīves apstākļi u. c.;

57. uzsver nepieciešamību izskaust korupciju, lai palielinātu iestāžu leģitimitāti un novērstu pieaugošās attīstības un cilvēktiesību problēmas reģionā; norāda, ka pamata veselības aprūpes un izglītības pieejamību ir smagi ietekmējusi dažāda veida korupcija; uzsver arī brīvas, organizētas pilsoniskās sabiedrības un plašsaziņas līdzekļu nozīmi attiecībā uz vardarbības uzraudzību un ziņošanu par to;

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

58. uzsver, ka sieviešu nozīme ir būtiska Sāhelas reģiona attīstībai, jo īpaši tādās jomās kā uzturs, pārtikas nodrošinājums un pārtikas ražošana, ņemot vērā, ka viņas ir galvenās atbildīgās par lauksaimniecību, lai gan viņas vēl joprojām nav ieguvušas īpašumtiesības uz apstrādājamo zemi; prasa, lai Komisija atzītu sieviešu kā mazo lauksaimnieku būtisko nozīmi pārtikas nodrošinājuma jomā un ieguldītu līdzekļus konkrēta atbalsta programmās; uzsver, ka ES stratēģijā jāpievērš uzmanība arī pasākumiem, lai nodrošinātu, ka visneaizsargātākās grupas, īpaši lauku teritorijās, varētu izmantot lauksaimnieku apmācības iespējas, iegūtu izglītību uztura, veselības saglabāšanas un darba apstākļu jomā, kā arī vajadzības gadījumā varētu izmantot drošības tīklu; uzsver, ka tādēļ, lai mazie lauksaimnieki, jo īpaši sievietes, ne tikai ražotu ilgtspējīgā veidā, bet arī izmantotu savu ražošanas potenciālu, jānodrošina vieglāka mikrokredītu pieejamība, lai ieguldītu labākas kvalitātes sēklās, mēslošanas līdzekļos un apūdeņošanas mehānismos, kā arī sējumu aizsardzības līdzekļos pret kaitēkļiem un slimībām;

59. uzstāj, ka steidzami jāpiešķir ES humānā palīdzība, lai sekmētu tūkstošgades attīstības mērķu īstenošanu; uzsver to, ka liela nozīme ir mērķim uzlabot māšu veselību, lai samazinātu māšu mirstību un panāktu, ka visiem ir pieejami seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpes pakalpojumi un ģimenes plānošanas iespējas; uzsver, ka liela nozīme ir izglītībai un informācijai seksuālās un reproduktīvās veselības jomā, kam jābūt neatņemamai sieviešu veselības programmas sastāvdaļai;

60. konstatē, ka brīdinošas pazīmes liecina, ka Sāhelas reģionā šogad neizbēgami iestāsies nopietna pārtikas un uztura krīze; aicina Komisiju piešķirt atbilstošu finansējumu humānās palīdzības sniegšanai šajā reģionā;

61. uzsver aktuālos jautājumus par badu, sausumu, pastāvīgo izsalkumu un valsts valdības nespēju garantēt pamata pārtikas nodrošinājumu, kas ir galvenie vietējo iedzīvotāju vilšanās iemesli; atkārtoti uzsver nepieciešamību uzlabot valsts valdības spēju garantēt pārtikas nodrošinājumu, palielinot finansējumu un politisko atbalstu *AGIR Sahel* iniciatīvai arī kā reģionālai un visaptverošai pieejai, lai risinātu galveno problēmu pārtikas nodrošinājuma jomā;

62. aicina Eiropas Savienību, lai tā, sadarbojoties ar Sāhelas valstīm, izstrādā attīstības politikas prioritātes, kuru pamatā būtu pieeja, kas balstīta uz cilvēktiesībām un pamatbrīvībām, lai mazinātu pārtikas krīzi un problēmas, kas saistītas ar nepietiekamu uzturu un badu, lai varētu pārdzīvot sausumu un lai novērstu dabas katastrofu sekas; aicina Eiropas Komisiju optimāli izmantot finansējumu, kas piešķirts cīņai pret nepietiekamu uzturu (EUR 123,5 miljoni 2012. gadā), atbilstoši politikas prioritātēm, lai apmierinātu šīs problēmas skarto iedzīvotāju vajadzības un atbalstītu šo valstu vietējo resursu attīstīšanu nolūkā nodrošināt, ka atbalstam būs labvēlīga ietekme;

63. atgādina, ka ir nepieciešams noteikt konkrētu termiņu, lai Sāhelas reģionā veidotu izturētspēju pret sausuma periodiem un tādējādi novērstu atkārtotu pārtikas krīžu izcelšanos un vajadzību pēc lielapjoma humānās palīdzības katru reizi, kad iestājas jauns sausuma periods; uzsver, ka šāda apņemšanās nozīmē, ka starp valdībām, reģionālajām iestādēm, līdzekļu devējiem un finanšu iestādēm ir jāizveido ilgtspējīga partnerība, ievērojot Eiropas Savienības iniciatīvu "Globālā alianse izturētspējai" (*AGIR Sahel*);

64. ar īpašām bažām norāda, ka dzeramā ūdens pieejamība joprojām ir problēma visā Sāhelas reģionā; atgādina, ka, lai panāktu reģiona attīstību, uzmanība galvenokārt ir jāpievērš tam, lai nodrošinātu šā reģiona iedzīvotāju pamatvajadzības; uzsver, ka ES sniegtās attīstības palīdzības nozīmīga daļa var palīdzēt atrisināt šo problēmu; šajā saistībā atzinīgi vērtē visas starptautiskās iniciatīvas, kuru mērķis ir samazināt ūdens trūkumu Sāhelas reģionā;

65. uzsver, ka, lai uzlabotu Sāhelas iedzīvotāju sadzīvi un atbalstītu reģiona – kurā 2040. gadā būs 150 miljoni iedzīvotāju – attīstību ir nepieciešama ilgtermiņa pieeja, kuras pamatā būtu izglītības pieejamība visiem;

66. mudina Sāhelas reģiona valstis un reģionālos dalībniekus kopā ar ANO mobilizēt jaunus resursus attīstībai; atzinīgi vērtē apspriedes, ko uzsācis ANO ģenerālsekretāra īpašais sūtņis Sāhelas reģionā ar Āfrikas Attīstības banku, un iesaka paplašināt šīs konsultācijas ar Pasaules Banku un citām starptautiskām finanšu iestādēm, lai izveidotu Sāhelas rīcības fondu; atzinīgi vērtē šā ierosinātā fonda integrēto platformu resursiem, saskaņojot reģionālās attīstības projektus ar Sāhelas reģiona valstu īpašajām vajadzībām; mudina ES attiecīgi pielāgot un saskaņot savu stratēģiju;

67. pauž bažas par vispārējo situāciju urāna ieguves rūpniecības jomā Sāhelas reģionā, jo īpaši, ņemot vērā *MUJAO* uzbrukumu Arlitas raktuvēm Nigēras ziemeļos 2013. gada 23. maijā; uzsver, ka galvenie drošības pārkāpumi Nigēras urāna

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

raktuvju saistībā varētu izrādīties postoši vietējiem iedzīvotājiem un reģionālajai stabilitātei, un tāpēc aicina Nigēras iestādes un tās starptautiskos partnerus uzmanību galvenokārt pievērst drošībai; turklāt uzsver, cik svarīgi ir garantēt drošību urāna ieguves rūpniecības jomā; turklāt aicina ieguves rūpniecības uzņēmumus nodrošināt, ka urāns tiek iegūts atbildīgi, iegūstot pilnīgu vietējo kopienu piekrišanu un garantējot minimālu kaitīgo ietekmi uz apkārtnes iedzīvotājiem un vidi;

68. ar pietiekamu nopietnību norāda uz biežajām pārtikas un uztura krīzēm un citām humanitārām ārkārtas situācijām Sāhelas reģionā, kā arī uz to ietekmi uz cilvēka pamattiesībām; atzinīgi vērtē ES un tās dalībvalstu spēcīgo iesaistīšanos humanitārās krīzes pasākumos Sāhelas reģionā; uzsver, ka pārtikas nepietiekamības novēršana ir pamatnosacījums gan miera veicināšanas, gan cilvēktiesību uzlabošanas jomā; uzskata, ka šajā saistībā būtu jāsekmē vietējā ražošanas īpašumtiesības, kā arī būtu jāpastiprina izplatīšanas tīkli un resursu mobilitāte; norāda, ka 2012. gadā Eiropas Komisijas atbalsts pārtikas un uztura krīzes novēršanai bija EUR 338 miljoni, no kuriem EUR 174 miljoni bija novirzīti ārkārtas humānajai palīdzībai, un ka ECHO ĢD mobilizēja EUR 172 miljonus humānajai palīdzībai, no kuriem EUR 58 miljoni tika izmantoti Mali;

69. aicina Savienību pastiprināti īstenot pasākumus, kas vērsti uz humānās palīdzības palielināšanu Sāhelas reģionam, nodrošināt ciešu sadarbību ar starptautiskajām humānās palīdzības aģentūrām, pilsonisko sabiedrību, vietējiem un reģionālajām iestādēm un valdībām un sniegt nepieciešamo finansējumu no 10. EAF (EUR 660 miljoni 2007.–2013. gadā) un iniciatīvas AGIR *Sahel* fonda (EUR 172 miljoni 2012. gadā); atzinīgi vērtē finansējumu EUR 1,5 miljonu apmērā, kas piešķirts AGIR *Sahel* iniciatīvai no 11. EAF budžeta ar mērķi palielināt Sāhelas valstu izturētspēju;

70. uzsver, ka Sāhelas valstīm ir jāizstrādā politika attiecībā uz sociālo pamatinfrastruktūru un svarīgākajiem tīkliem (kanalizācijas, medicīnas speciālistu, transporta un telekomunikāciju), lai humānā palīdzība tiktu sniegta objektīvi, visiem un bez ierobežojumiem, pareizi un efektīvi; sagaida, ka Sāhelas valstis un vietējās un reģionālās iestādes nodrošinās šo tīklu ilgtspējību un pieejamību;

Sieviešu, bērnu un minoritāšu stāvoklis cilvēktiesību jomā

71. ļoti asi nosoda Sāhelas reģionā, jo īpaši Mauritānijā, pastāvošo verdzību, kas bieži vien tiek pārmantota un kas, kā tiek ziņots, skar ievērojamu mazākumtautību iedzīvotāju daļu; norāda, ka verdzību nosaka stingrā kastu sistēma, un tā turpina pastāvēt par spīti tam, ka oficiāli verdzība šajā valstī tika atcelta 1981. gadā un 2007. gadā tā skaidri noteikta par sodāmu rīcību; pauž dziļas bažas par to, ka šādai praksei ir piešķirts likumīgs statuss, tostarp valsts pārvaldes jomā; turklāt norāda uz Mauritānijas valdības izteikto nevēlēšanos atzīt joprojām plaši izplatītās verdzības pastāvēšanu un uz to, ka līdz šim ir zināma tikai viena tiesā ierosināta lieta pret vergu īpašnieku; mudina Mauritānijas valdību pildīt valsts un starptautiskās tiesiskās saistības un pienākumus efektīvi izskaust visa veida verdzību un pieņemt tiesību aktus, kas vērsti pret vergturību, cita starpā kompensācijas procedūras; turklāt rosina Mauritānijas iestādes pārtraukt mocīt, kā arī ieslodzīt pilsoniskās sabiedrības aktīvistus, kas izvērš kampaņas par verdzības likvidēšanu, tostarp par apsūdzībām apostāzijā; aicina Komisiju un dalībvalstis šajā saistībā turpināt atbalstīt Mauritānijas, kā arī starptautisko pret verdzību vērsto organizāciju darbu, tostarp darbu, ko veic ANO īpašais referents jautājumos par mūsdienu verdzības izpausmēm;

72. ar lielām bažām konstatē, ka verdzība pastāv visā plašajā Sāhelas reģionā, jo liels skaits cilvēku veic piespiedu darbu Mali, Nigērā un citviet; mudina atbildīgās valsts un starptautiskās iestādes rīkoties šajā jautājumā, uzraugot to pašreizējo tiesību aktu pienācīgu īstenošanu, ar ko aizliedz un atzīst par sodāmu verdzību, īpašu uzmanību pievēršot sieviešu un meiteņu stāvoklim un neaizsargātībai; mudina iestādes izstrādāt programmas, kuru mērķis cita starpā ir palīdzēt cietušo rehabilitēšanā un atkārtotā integrēšanā, datu apkopošanā un galvenokārt informētības vairošanas kampaņu organizēšanā, jo daudzi verdzību uzskata par dabisku situāciju un šī sociālā hierarhija ir cieši nostiprinājusies; mudina vietējās iestādes izstrādāt stratēģijas un programmas, kuru mērķis ir integrēt sabiedrībā bijušos vergus, nodrošinot iztikas līdzekļus un atbilstīgu piekļuvi darbam;

73. pauž bažas par bērnu pamattiesību pārkāpumiem Sāhelas reģionā, jo īpaši par dzimuma vardarbību un diskrimināciju, bērnu darba izplatību, nepilngadīgo iespējamo turēšanu pieaugušo cietumos Mauritānijā, Mali un citviet un bērnu-kareivju vervēšanu Čadas valsts armijā; aicina ES cieši sadarboties ar Sāhelas reģiona valstu valdībām, lai nodrošinātu šādas prakses izskaušanu;

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

74. pauž nopietnas bažas par pierādījumiem, kas liecina par bērnu darbu Mali zelta raktuvēs, lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un citās tautsaimniecības nozarēs, kurās, kā ziņots, nodarbina bērnus jau no sešu gadu vecuma; norāda, ka Sāhelas reģiona valstu tiesību aktos ir aizliegts bērnu darbs; un norāda, ka darbs zelta raktuvēs ir īpaši kaitīgs; tāpēc aicina Mali iestādes ieviest politikas priekšlikumus, kas ietverti 2011. gada jūnija Rīcības plānā cīņai pret bērnu darbu (PANETEM), un aktīvāk veicināt vispārējo izglītību; aicina ES sadarboties ar Starptautisko Darba organizāciju un citām valsts un starptautiskām organizācijām, lai pilnīgi izskaustu bērnu darbu Mali; aicina visas Sāhelas reģiona valstis cīnīties pret bērnu darbu un veicināt izglītību;

75. ar lielām bažām norāda, ka saskaņā ar NVO statistiku Mali strādā vairāk nekā 3 miljoni bērnu, kas jaunāki par 17 gadiem; pauž nožēlu par šo situāciju, jo īpaši tāpēc, ka tā samazinās izglītības līmenis un veidojas zems lasītprasmes līmenis;

76. atkārtoti norāda, ka ES ievēro Kimberlijas procesa principus, īsteno meža tiesību aktu ieviešanas, pārvaldības un tirdzniecības FLEGT rīcības plāna programmas un cenšas pēc iespējas veicināt starptautisko standartu ievērošanu sociālās aizsardzības, nodarbinātības un vides jomā, kā arī uzņēmumu sociālo atbildīgumu; aicina ES un Sāhelas reģiona valstis apsvērt iespēju ieviest zelta izsekojamības procesu līdzīgi Kimberlijas procesam dimantu jomā; uzsver, ka Eiropas uzņēmumiem, kuriem ir filiāles reģiona valstīs, ir jāievēro šie pamatstandarti, kā arī starptautiskās pamatnostādnes par uzņēmumu sociālo atbildību; norāda, ka ES tuvākajā nākotnē īsteno principu, saskaņā ar kuru ziņojumus iesniedz katra valsts;

77. pauž nopietnas bažas par ziņojumiem saistībā ar bērnu nolaupīšanu izpirkuma maksas pieprasīšanai un pārdošanai Čadā, kā arī citās reģiona valstīs; norāda, ka bērni tiek pārdoti piespiedu darbam, piespiedu laulībām un seksuālai izmantošanai gan iekšzemē, gan ārvalstīs; turklāt norāda, ka atsevišķos gadījumos bērni ir tikuši nolaupīti un pārdoti starptautiskām adopcijas aģentūrām;

78. aicina Sāhelas reģiona valstis uzlabot piekļuvi izglītībai visiem bērniem, gan zēniem, gan meitenēm, un klejotājciltīm, nepieļaujot diskrimināciju rases, kastas vai etniskās piederības dēļ; aicina Sāhelas reģiona valstis popularizēt profesionālo izglītību, piekļuvi augstākajai izglītībai un nodarbinātībai, lai apliecinātu Sāhelas reģiona jaunatnei nākotnes iespējas un tādējādi mazinātu teroristu grupējumu ietekmi; pieprasa nodrošināt bērnu dzīves apstākļu un apstākļu skolā atbilstību minimālajām veselības, drošības un cieņas prasībām un to, ka bērniem nedara pāri un viņus neapdraud skolotāji;

79. prasa izstrādāt efektīvu veselības aizsardzības un izglītības politiku, kuras mērķauditorija būtu visneaizsargātākā iedzīvotāju daļa, piemēram, sievietes un bērni, un uzraudzīt šīs politikas īstenošanu, lai izpildītu tūkstošgades attīstības mērķus; tie ir: pamatizglītība visiem, mātes veselības uzlabošana un aprūpes pieejamība visiem, cīņa pret HIV/AIDS un visām infekcijas slimībām; aicina Eiropas Savienību 11. EAF pasākumos Sāhelas reģionā prioritāti piešķirt jauniešiem un izstrādāt tālejošu politiku izglītības jomā; atgādina, cik svarīga ir politika, kura īpaši izstrādāta attiecībā uz sievietēm, kā arī nodarbinātības iespējām;

80. atzīst, ka sievietēm ir liela nozīme situācijas stabilizācijā Sāhelas reģionā un šā reģiona attīstībā, un aicina pastiprināt viņu svarīgo lomu konfliktu novēršanā, miera uzturēšanā un atjaunošanā, kā arī drošības, politikas un ilgtspējīgas ekonomikas jomā; aicina attīstības partnerus piešķirt finansiālu atbalstu projektiem, kuri īpaši paredzēti pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai sievietēm šajā reģionā;

81. pauž bažas par diskrimināciju, no kuras minētajā reģionā cieš sievietes un meitenes un kas izpaužas arī kā piespiedu laulības, bērnu laulības, seksuāla izmantošana, nepietiekama izglītība un plaši izplatīta sieviešu dzimumorgānu kropļošana, tostarp infibulācija, kā arī paražas, piemēram, sororāts vai levirāts, un diskrimināciju attiecībā uz piekļuvi izglītībai, tiesībām atbilstošam darbam un veselības aprūpei; aicina īstenojot cilvēktiesību aizsardzības un dzimumu līdztiesības politikas nostādnes sadarbībā ar visiem dalībniekiem attīstības jomā, jo īpaši lai ievērotu, aizsargātu un veicinātu sieviešu tiesības, tostarp seksuālās un reproduktīvās tiesības, nepieļaujot diskrimināciju rases, kastas, vecuma, etniskās vai reliģiskās piederības, ģimenes stāvokļa, izcelsmes vai migranta statusa esamības vai neesamības dēļ; uzsver, ka jāvelta vairāk pūļu, lai nodrošinātu, ka ar pārvaldību un tiesiskumu saistītās reformas atbilst īpašajām sieviešu vajadzībām;

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

82. prasa Sāhelas reģiona valstīm pieņemt tiesību aktus un veikt konkrētus pasākumus, lai aizliegtu un sodītu jebkāda veida vardarbību pret sievietēm, tostarp vardarbību mājās un seksuālo vardarbību, seksuālo uzbrukšanu un kaitīgās tradicionālās ieražas, piemēram, sieviešu dzimumorgānu kropļošanu un piespiedu laulības, jo īpaši attiecībā uz nepilngadīgām meitenēm; uzsver, ka ir ļoti svarīgi aizsargāt cietušās, sniegt viņām īpašus pakalpojumus un vienlaikus apkarot agresoru nesodāmību, nodrošinot šo noziegumu izmeklēšanu, reālu sodu piespriešanu un pilnīgu tiesu pieejamību visām sievietēm, bez jebkādas diskriminācijas reliģiskās pārliecības un/vai etniskās piederības dēļ; uzsver, ka vardarbība ģimenē nav jautājums, kas attiecas uz privāto dzīvi, tādēļ nav pieņemamas atrunas par vardarbības saistību ar kultūru vai reliģisko pārliecību;

83. mudina Sāhelas reģiona valstis pārskatīt tiesību aktus attiecībā uz sievietēm un īpašumtiesībām; uzsver, ka ir svarīgi, lai sievietēm piederētu zeme, kuru viņas apstrādā un uz kuras viņas dzīvo;

84. mudina starptautisko sabiedrību steidzami piešķirt lielākus līdzekļus šā reģiona sieviešu tiesību un patstāvības atbalstam; atzinīgi vērtē Āfrikas Savienības centienus nodrošināt sieviešu tiesību ievērošanu un atgādina ECOWAS nozīmīgo lomu reģiona stabilitātes nodrošināšanā; aicina Sāhelas reģiona valstis pastiprināt sadarbību, lai izstrādātu sieviešu tiesību aktualizēšanas kampaņas, iesaistot NVO, pilsonisko sabiedrību, ANO un ES; aicina ES sadarboties ar reģionālajiem dalībniekiem, lai veicinātu meiteņu izglītību un atbalstītu pasākumus, kas uzlabo sieviešu finansiālo drošību un iespējas, kā galvenos jautājumus, lai nodrošinātu sieviešu sociālās, politiskās un ekonomiskās iespējas; turklāt mudina politisko uzsvāru likt uz sieviešu veselības aprūpes uzlabošanu;

85. aicina turklāt Sāhelas reģiona valstis nodrošināt visu jaundzimušo meiteņu reģistrēšanu un vēlāk viņu pieteikšanu pamatizglītības apguvei;

86. aicina Komisiju, EĀDD un Padomi vairāk mudināt šā reģiona valstis savos tiesību aktos ieviest skaidrus noteikumus par sieviešu un meiteņu tiesībām un likt uzsvāru uz programmām, kas šīs tiesības garantētu, jo īpaši attiecībā uz piekļuvi sabiedriskajiem pakalpojumiem, tostarp izglītības jomā, un veselības aprūpei, kā arī seksuālās un reproduktīvās tiesības un nodrošināt piekļuvi aizdevumiem pārtikas, zemes un ražošanas resursu iegādei, jo īpaši lauku reģionos, un piekļuvi veselības aprūpei un tiesu sistēmai, lai palielinātu sieviešu ekonomisko neatkarību, palīdzot viņām pāriet no oficiālā uz oficiālo darbu, veicinātu sieviešu līdzdalību politisko un ekonomisko lēmumu pieņemšanā un izskaustu visu veidu vardarbību pret meitenēm un sievietēm, tostarp piespiedu laulības agrā vecumā un tādu barbarisku praksi kā sieviešu dzimumorgānu kropļošana;

87. prasa ES īpašajiem pārstāvjiem Sāhelas reģionā un cilvēktiesību jautājumos izstrādāt kopīgus pasākumus, lai labāk nodrošinātu sieviešu tiesību ievērošanu šajā reģionā, jo īpaši apkarojot nesodāmību par vardarbību, kas balstīta uz dzimumu, un jebkuru citu vardarbību, kas ietekmē sievietes cieņu; mudina Komisiju, EĀDD un partnervalstis jautājumu par sieviešu tiesībām un dzimumu līdztiesību noteikt kā vienu no divpusējās palīdzības programmu prioritātēm un piešķirt ilgtspējīgu un uzticamu finansējumu iniciatīvām, kuru mērķis ir palielināt sieviešu patstāvību un sekmēt dzimumu līdztiesību; jo īpaši stingri nosoda vardarbību, jo tā ir galvenais šķērslis sieviešu sociālajai un ekonomiskajai brīvībai; uzsver, ka dzimumu līdztiesības veicināšanas politika jāatzīst par starptozaru jautājumu;

88. atzinīgi vērtē viendzimuma attiecību juridiskā statusa noteikšanu Mali, Nigērā, Čadā un Burkinafaso; tomēr pauž nožēlu par sabiedrībā joprojām pastāvošo diskrimināciju; pauž nopietnas bažas par likuma par "publisku piedauzību" un likuma, ar ko aizliedz "amorālas" attiecības, piemērošanu attiecībā uz LGBT kopienu Mali un reģionā kopumā; cer, ka personas, kuras tika apspiestas sacelšanās laikā Mali ziemeļos, varēs atkal droši iekļauties sabiedrībā; pauž nopietnas bažas par lesbiešu, geju, biseksuāļu un transpersonu attiecību sodāmību, kāda pastāv Mauritanijā un par ko vīriešiem pienākas nāvessods, publiski nomētājot ar akmeņiem; tomēr norāda, ka nav dokumentētu gadījumu, ka šāds sods jebkad būtu piemērots; mudina Mauritanijas valdību tomēr sadarboties ar pilsonisko sabiedrību, lai reformētu tās tiesību aktus un palīdzētu uzlabot lesbiešu, geju, biseksuāļu un transpersonu dzīvi;

89. uzskata, ka uz tiesībām balstīta pieeja tuaregu cilšu stāvoklim un attīstībai, patiesi risinot vēsturiskas pārestības, ir būtisks priekšnoteikums mieram un attīstībai Sāhelas reģionā, apzinoties, ka minētajā teritorijā dzīvo gan tuaregu ciltis, gan citas etniskās grupas; atzinīgi vērtē Nigērā panākto progresu šajā jautājumā, tomēr mudina visas valstis, kurās ir ievērojams tuaregu īpatsvars, tostarp valstis ārpus Sāhelas reģiona, piemēram, Alžīriju un Lībiju, sadarboties ar kopienas pārstāvjiem, lai politiski un institucionāli atrisinātu problēmas, kas saistītas ar nepietiekamu attīstību un naidīgumu; turklāt norāda, ka Sāhelas reģionā ir kultūru daudzveidība; uzskata, ka ir jārada iespēja šiem iedzīvotājiem atkal mierīgi sadzīvot; mudina reģiona valstu valdības sociālajos un politiskajos dialogos, kā arī lēmumu pieņemšanas procesos iekļaut visu kultūru pārstāvjus;

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

ES politikas ieteikumi Sāhelas reģionam

90. atzinīgi vērtē ESĪP iecelšanu Sāhelas reģionam, kā arī spēcīgo cilvēktiesību aspektu viņa pilnvarās; gaida, ka jaunais ESĪP cieši sadarbosies ar ESĪP cilvēktiesību jautājumos, Starptautiskās krimināltiesas prokuratūru, Augstā cilvēktiesību komisāra biroju (OHCHR) un cilvēktiesību aizstāvjiem un novērotājiem reģionā, veicinot cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību ievērošanu; aicina nodrošināt atbilstošu saskaņošanu starp ESĪP Sāhelas reģionā, jo īpaši ar ESĪP Vidusjūras dienvidu reģionā, kā arī ar ESĪP Āfrikas ragā, jo Āfrikas krīzēm ir spēcīga reģionālā ietekme, tām parasti ir plašāka ietekme un ģeostratēģiskie apsvērumi; šajā saistībā mudina ES iesaistīties konstruktīvā visu ES centienu saskaņošanā Āfrikā, jo īpaši krīžu pārvarēšanas un pēckonflikta centienu jomā, un tāpēc aicina PV/AP nodrošināt šādu saskaņošanu;

91. uzsver to, cik svarīgi ir pildīt ES cilvēktiesību politikas saistības, tostarp pamatnostādnes attiecībā uz bērniem un bruņotiem konfliktiem, vardarbību pret sievietēm un meitenēm un visa veida diskriminācijas izskaušanu pret sievietēm un meitenēm, atbilstības veicināšanu starptautiskajām humanitārajām tiesībām un civiliedzīvotāju aizsardzību KDAP misijās un operācijās, kā arī īstenot ES visaptverošas pieejas politiku attiecībā uz ANO Drošības padomes Rezolūciju Nr. 1325 un Nr. 1820 par sievietēm, mieru un drošību ieviešanu, tostarp uzraugot attīstību šajā jomā un ziņojot par to;

92. pauž nožēlu, ka ne ES stratēģijā Sāhelas reģiona drošībai un attīstībai, kas pieņemta 2011. gada 21. martā, ne secinājumos par šo stratēģiju, kas pieņemti Ārlietu padomē 2012. gada 23. martā, nav pieminēta dzimumu līdztiesības veicināšana, sieviešu situācija vai viņu tiesību aizsardzība;

93. atzinīgi vērtē ES Sāhelas stratēģijas darbības stratēģiskos virzienus, tostarp atbalstu un labas pārvaldības veicināšanu un iekšējo konfliktu atrisināšanu; tomēr uzskata, ka šī stratēģija joprojām atbilstoši nevirza tādus aspektus kā cilvēktiesības, tiesiskums, atbalsts demokrātijai, efektīva ekonomikas pārvaldība un spēcīgi pretkorupcijas pasākumi, kas ir galvenie aspekti attīstības un drošības saiknes atbalstam tās pamatā; mudina ES iestādes tuvākajā nākotnē sadarboties, lai pārskatītu stratēģiju, iekļaujot konkrētus priekšlikumus šādās jomās:

- a) bēgļu un iekšzemē pārvietoto personu nožēlojamā stāvokļa risināšana;
- b) verdzības, cilvēku tirdzniecības un citu tirdzniecības un kontrabandas veidu radītā posta novēršana, jo tie ir pierādījuši nelabvēlīgu ietekmi uz cilvēktiesībām un drošību reģionā;
- c) sieviešu, bērnu un minoritāšu stāvokļa uzlabošana;
- d) efektīva un konstruktīva palīdzības novirzīšana, piedāvājot papildu atbalstu valdībām atbilstoši principam "lielāks atbalsts lielākām reformām";
- e) nesodāmības tradīcijas izbeigšana, tostarp atbalstot pasākumus, kas jau ir ierosināti vai ieviesti Mali un citviet;
- f) pilsonisko brīvību aizsardzība un demokrātiskās pārvaldības uzlabošana, izmantojot iekļaujošus vēlēšanu procesus un ticamu pārstāvību, kā arī atbalstot pilsonisko sabiedrību;
- g) kultūras daudzveidības un mantojuma aizsardzība;

94. iesaka ES apsvērt iespēju paredzēt mērķtiecīgas sankcijas, izmantojot aktīvu iesaldēšanu, vīzu aizliegumus vai citus instrumentus, smagāko cilvēktiesību pārkāpumu izdarītājiem gan Mali, gan citās reģiona valstīs;

95. atzinīgi vērtē ANO ģenerālsēkretāra neseno ziņojumu par situāciju Sāhelas reģionā; norāda uz "četri reizi četri" pieeju, kuras mērķis ir atbalstīt pārvaldību, drošību, humanitārās vajadzības un attīstību kā daļu no integrētas stratēģijas; īpaši atzinīgi vērtē stratēģijas spēcīgo cilvēktiesību aspektu un aicina ES turpināt sniegt atbalstu; turklāt atzinīgi vērtē ANO integrētas stratēģijas uzsvāru uz līdzdalību, vietējās un reģionālās pārvaldes atbalstīšanu, sociālās un drošības kohēzijas

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

stiprināšanu, agrīnās brīdināšanas sistēmas izstrādi turpmākajiem draudiem un jo īpaši valsts un reģionālo cilvēktiesību mehānismu stiprināšanu vai konsolidāciju; mudina ES sadarbībā un saskaņā ar ANO iekļaut līdzīgu holistisku pieeju attiecībā uz ilgtspējību, drošību, humanitārajām un attīstības problēmām, kā arī cilvēktiesībām veidā, kādā atzīst būtisko starptautisko, pārrobežu un savstarpēji saistīto Sāhelas reģiona problēmu raksturu;

96. uzsver joprojām svarīgo nozīmi, ko nodrošina plašāka ES sadarbība ar Āfrikas reģionālajiem dalībniekiem, piemēram, ĀS, ECOWAS, Arābu Magribas savienību un Āfrikas reģionālajiem cilvēktiesību instrumentiem, lai radītu ilgstošu progresu attiecībā uz cilvēktiesību un demokrātijas iniciatīvām Sāhelas reģionā; mudina kaimiņvalstis, piemēram, Senegālu, Alžīriju un Maroku, uzņemties vadošo lomu un nodrošināt patiesu reģionālo dinamiku, tādējādi sekmējot reģiona ekonomikas attīstību un cilvēktiesību ievērošanu; atzīst galu galā, ka noturīgiem risinājumiem saistībā ar problēmām Sāhelas reģionā ir jānāk no šā reģiona un tie pilnībā jāatzīst tā iedzīvotājiem; tomēr aicina ES turpināt savu apņemšanos sadarboties ar Sāhelas reģiona partneriem un palīdzēt viņiem ar visiem atbilstošajiem līdzekļiem, kas ir tās rīcībā, uzlabot šā reģiona iedzīvotāju dzīves kvalitāti, kā arī stiprināt saikni ar to demokrātisko valdību;

Cilvēktiesību apsvērumi Rietumsahārā un Tindaufas nometnēs

97. atzinīgi vērtē un atgādina 2013. gada aprīļa ANO ģenerālsēkretāra ziņojumu par stāvokli Rietumsahārā, kurā tika uzsvērtā "Rietumsahāras konflikta atrisināšanas izšķirošā nozīme, ietverot to plašākā stratēģijā Sāhelas reģionam", kā arī tika uzsvērts tas, ka "cilvēktiesību jautājums joprojām ir svarīgs, lai atrisinātu konfliktu"; norāda, ka pašreizējie konflikti Sāhelas reģionā un jo īpaši teroristu grupējumu, piemēram, AQMI, darbības Mali ziemeļos un Alžīrijas dienvidos ir destabilizācijas cēlonis Rietumsahāras reģionā un citos reģionos; turklāt norāda uz konflikta nelabvēlīgo ietekmi uz reģionālo integrāciju, kurā būtu jāiesaista Maroka un Alžīrija un kas varētu piedāvāt būtiskas iespējas ekonomikas attīstībai un demokratizācijai, uzlabojot cilvēku drošību Sāhelas un Sahāras reģionā;

98. atkārtoti pauž atbalstu ANO rezolūcijām par Rietumsahāru; aicina pilnībā ievērot Rietumsahāras iedzīvotāju cilvēktiesības un pamatbrīvības, tostarp piedrošanās brīvību, vārda brīvību un tiesības rīkot miermīlīgas demonstrācijas;

99. uzsver nepieciešamību risināt problēmas cilvēktiesību jomā Rietumsahārā un Tindaufas bēgļu nometnēs, pat negaidot galīgo politisko izlīgumu vai nepaužot viedokli par šādu izlīgumu; tomēr atgādina, ka pašnoteikšanās ir pamata cilvēktiesības, kā norādīts ANO Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām 1. pantā, un ka teritoriālā integritāte ir starptautisko tiesību princips; turklāt atgādina par ANO Drošības padomes Rezolūciju Nr. 1754 (2007), mudinot puses sākt godprātīgas sarunas, neizvirzot priekšnoteikumus, "nolūkā rast taisnīgu, ilgstošu un abpusēji pieņemamu politisko risinājumu, kas nodrošinātu Rietumsahāras reģiona iedzīvotāju pašnoteikšanos"; atgādina aicinājumu Marokai un *Polisario Front* turpināt sarunas par mierīgu konflikta atrisinājumu un atgādina, ka Rietumsahāras iedzīvotājiem ir pašnoteikšanās tiesības; uzsver iespēju, kas izriet no Marokā uzsāktajām politiskajām un demokrātiskajām reformām, ņemot vērā nopietnās saistības, ko paredz šīs reformas, jo īpaši attiecībā uz Rietumsahāras iedzīvotāju cilvēktiesību ievērošanu un atbalstīšanu; pauž bažas, ka 25 gadus novēlotā referenduma rīkošana vai jebkāda cita veida savstarpēji pieņemama politiska izlīguma pieņemšana palielina Rietumsahāras iedzīvotāju atsvešināšanos un vardarbības iespējamību, īpaši jauniešu vidū; aicina ES vairāk iesaistīties un atbalstīt ANO attiecībā uz iesaistīto pušu mudināšanu atsākt tiešas sarunas mierīgai konflikta atrisināšanai ilgtermiņā;

100. tā kā Rietumsahāras konflikta politiskais risinājums, izlīgums un cilvēktiesību situācija ir cieši saistīti aspekti, aicina Komisiju un dalībvalstis aktīvāk iesaistīties Rietumsahāras konflikta risināšanā, ne tikai atbalstot ANO sarunas, bet arī izmantojot tās dažādos ārpolitikas instrumentus (piemēram, stiprinot cilvēktiesību uzraudzību un informētību starp policiju un drošības spēkiem, atbalstot demokrātiskās reformas, tostarp decentralizāciju, izskaužot diskrimināciju reģionā), lai veicinātu ļoti vajadzīgo uzticības veidošanos starp konflikta pusēm;

101. pauž nopietnas bažas saistībā ar ANO īpašā referenta spīdzināšanas jautājumos jaunāko ziņojumu, kurā sniegti pierādījumi tam, ka Marokas amatpersonas ir aizturējušas personas politisku iemeslu dēļ, pakļāvušas Rietumsahāras ieslodzītos spīdzināšanai un izvarošanai, nolaupījušas protestētājus un iebiedēšanas nolūkos atstājušas tos tuksnesī, kā arī tīši un bieži vērsušās pret advokātiem, kuri iestājas par neatkarību, tostarp viņu mājās; turklāt norāda uz plaši izplatītiem apgalvojumiem par piespiedu pazušanu un netaisnīgu tiesu; vērs īpašu uzmanību uz *Gdeim Izik* protesta nometnes

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

nojaukšanu 2010. gada novembrī, kad ievērojamas vardarbības dēļ bojā gāja 13 cilvēku, kā arī pēc tam 2013. gada februārī notikušo 25 Rietumsahāras iedzīvotāju tiesu, daudzi no kuriem bija pazīstami kā cilvēktiesību aktīvistu; atzīmē Marokas uzstājību attiecībā uz tiesas taisnīgumu un atbilstošu procesu, kā arī dažu starptautisko novērotāju pozitīvos secinājumus, tomēr atgādina arī par ANO īpašā referenta paustajām bažām saistībā ar militārās tiesas izmantošanu, apgalvojumiem par spīdzināšanu, kā arī Marokas iestāžu nespēju izmeklēt šīs lietas; norāda uz dažu nevalstisko organizāciju un cilvēktiesību novērotāju secinājumiem saistībā ar lietas iespējamo politizēto apsūdzību, pierādījumu trūkumu un pārmērīgi bargiem spriedumiem, kad divdesmit personām tika piespriests ieslodzījums no divdesmit gadiem līdz mūža ieslodzījumam; tāpēc atzinīgi vērtē Marokas Nacionālās cilvēktiesību padomes ieteikumu, kas paredz, ka turpmāk civiliedzīvotājus nevar tiesāt militārajā tiesā; mudina Marokas valdību nodrošināt šā priekšlikuma īstenošanu; vienlaikus pauž nožēlu, ka šis lēmums neattieksies uz tām personām, kuras jau ir notiesātas; turklāt mudina Marokas valdību īstenot visus ANO un Nacionālās cilvēktiesību padomes ziņojumos minētos ieteikumus un turpināt sekmēt cilvēktiesību ievērošanu; šajā saistībā aicina Marokas iestādes nekavējoties atbrīvot visus Rietumsahāras politiskos ieslodzītos, sadarboties ar pilsonisko sabiedrību un citiem dalībniekiem, lai garantētu tiesas procesu pārredzamību un taisnīgumu un izmeklētu, kā arī notiesātu drošības iestāžu amatpersonas, kas, iespējams, bijušas iesaistītas patvaļīgā personu aizturēšanā, spīdzināšanā un cita veida varas ļaunprātīgā izmantošanā;

102. nosoda cilvēktiesību pārkāpumus pret Rietumsahāras sievietēm, kas galvenokārt izpaužas kā uzmākšanās un seksuāla vardarbība;

103. atgādina Augstā cilvēktiesību komisāra biroja neoficiāli publiskotajā 2006. gada ziņojumā paustās bažas par vārda, pulcēšanās un biedrošanās brīvības ierobežojumiem Rietumsahārā; norāda uz Marokas prasību atļaut streikus un cita veida protestus; pauž nožēlu par acīmredzamo institucionālo kavēkli attiecībā pret tām nevalstiskajām organizācijām Marokā, kuras iestājas par neatkarību, kavējot to likumīgu reģistrāciju un atzīšanu, kas ir nepieciešama, lai efektīvi aizstāvētu savas kopienas; nosoda bieži vien bargo sodu par "Marokas teritoriālās integritātes graušanu" – tiesību aktu punktu, ko, kā ziņots, izmanto, lai vērstos pret Rietumsahāras iedzīvotājiem, kuri miermīlīgi propagandē neatkarību; atgādina ANO neatkarīgās ekspertes kultūras tiesību jautājumos secinājumus, ka Marokas iestādes aizliedz konkrētus Rietumsahāras iedzīvotāju kultūras aspektus; atkārtoti ANO neatkarīgās ekspertes aicinājumu izskaust šādus pasākumus un veicināt pilnīgu kultūras daudzveidību; šajā saistībā atzinīgi vērtē noteikumus par kultūras tiesību ievērošanu, kas iekļautas jaunajā Marokas konstitūcijā; atzinīgi vērtē priekšlikumu izveidot televīzijas raidstaciju Rietumsahāras iedzīvotājiem; apņēmiņi mudina pilnīgi ieviest šos noteikumus;

104. pauž dziļu nožēlu par to, ka trešdien, 2013. gada 6. martā, Maroka izraidīja četru Eiropas Parlamenta deputātu delegāciju; norāda, ka delegācijas mērķis bija apmeklēt Rietumsahāras teritorijas, uzzināt par cilvēktiesību stāvokli un tikties ar MINURSO pārstāvjiem; pauž dziļu nožēlu par Marokas iestāžu rīcību un prasa Marokas Karalistei atļaut brīvu piekļuvi un brīvu pārvietošanos Rietumsahārā neatkarīgiem novērotājiem, parlamentu deputātiem, žurnālistiem un humānās palīdzības organizācijām;

105. atgādina ANO Projektu pakalpojumu biroja (UNOPS) bažas, ka Rietumsahāra joprojām ir viena no pasaulē vairāk mīnētajām teritorijām; norāda, ka kopš 1975. gada kājnieku mīnu dēļ Rietumsahārā ir traģiski gājuši bojā vismaz 2 500 cilvēku, un tās joprojām apdraud tūkstošiem Rietumsahāras nomadu dzīvi, kā arī ir būtisks šķērslis Rietumsahāras strīda atrisināšanai un bēgļu stāvokļa uzlabošanai; tāpēc izsaka atzinību par MINURSO, Karaliskās Marokas armijas, *Polisario Front*, organizācijas *Landmine Action* un citu iesaistīto pušu darbu saistībā ar skarto zonu noteikšanu un attīrīšanu; atzinīgi vērtē to, ka *Polisario Front* parakstīja Ženēvas aicinājumu par pretkājnieku sauszemes mīnu aizliegumu; mudina visus dalībniekus darīt visu iespējamo, lai izglītotu iedzīvotājus, palīdzētu cietušajiem un likvidētu visu atlikušo munīciju; turklāt norāda, ka Maroka ir viena no nedaudzajām valstīm un viena no tikai trim Āfrikas valstīm, kas nav parakstījusi Konvenciju par kājnieku mīnu aizliegumu; mudina Maroku to izdarīt kā uzticības veidošanas pasākumu un apņemšanos ievērot mieru;

106. uzsver Rietumsahāras sieviešu situāciju un svarīgo nozīmi, kas viņām ir Rietumsahāras sabiedrībā, jo īpaši bēgļu nometnēs, kur analfabētisms ir krasi samazinājies; uzsver sieviešu būtisko nozīmi Rietumsahāras institūciju organizācijā, kā

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

arī viņu lielo līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesos visos līmeņos – vietējās komitejās, parlamentā un valdībā; vērs uzmanību uz lielo nozīmi, kāda Rietumsahāras sievietēm ir miera uzturēšanā, dialoga veicināšanā un konfliktu risināšanā, kā arī Rietumsahāras sabiedrības un struktūru saglabāšanā;

107. pauz bažas par nabadzību, kā arī pamata pakalpojumu trūkumu *Polisario Front* administrētajās bēgļu nometnēs Tindaufas tuvumā, jo īpaši attiecībā uz uzturu, veselības aprūpi un dzeramā ūdens pieejamību; atzinīgi vērtē humāno palīdzību, ko ES sniedz attiecīgajām bēgļu nometnēm ar ECHO ģenerāldirektorāta palīdzību; tomēr aicina starptautiskos dalībniekus novirzīt, saskaņot un apvienot palīdzību efektīvāk un vajadzības gadījumā palielināt atbalsta summu, lai nodrošinātu humanitārās situācijas stabilitāti un palīdzētu uzlabot apstākļus nometnēs; atgādina ANO īpašā referenta ieteikumus atbilstošu mājokļu jautājumā, kas paredz, ka, ņemot vērā mājokļu nodrošinājuma nepietiekamību, šā mērķa īstenošanai ir jāvirza pietiekams starptautiskais finansējums; tomēr norāda darbojošās pārvaldības sistēmas nometnēs un atzinīgi vērtē pilsoniskās sabiedrības aktīvo klātbūtni, sievietēm aktīvi iesaistoties abās jomās; turklāt atzinīgi vērtē sociālo uzsvāru uz izglītību, neraugoties uz ierobežotajiem resursiem; tomēr norāda, ka trūkst skaidras dokumentācijas par precīzu nometņu iedzīvotāju skaitu; aicina *Polisario* iestādes – vajadzības gadījumā ar Alžīrijas palīdzību – veikt iedzīvotāju regulāru skaitīšanu vai oficiālu reģistrāciju vai sekmēt to;

108. pauz bažas, ka nabadzība Tindaufas nometnēs, kā arī daudzu bēgļu ilgtermiņa perspektīvu trūkums padara tos neaizsargātus pret radikalizāciju un reliģisko fundamentālismu; norāda uz apdraudējumu, ko rada noziedzīgu vai teroristu organizāciju īstenošana jauniešu vervēšana, un vērs uzmanību uz šā reģiona slikti kontrolētajām robežām, kas var veicināt džihāda grupējumu dziļāku iekļūšanu nometnēs no Mali ziemeļiem un citiem apgabaliem; nosoda 2011. gada oktobrī notikušo trīs Eiropas palīdzības organizāciju darbinieku nolaupīšanu no *Rabouni* nometnes; tāpēc uzsver to, cik ārkārtīgi svarīgi ir garantēt nometņu drošību un aizsardzību; aicina Alžīrijas iestādes rīkoties atbilstoši savam pienākumam, lai atvieglotu cilvēktiesību situāciju Tindaufas nometnēs; pauz pilnīgu atbalstu ANO Augstā komisāra bēgļu jautājumos biroja programmai, kuras mērķis ir veicināt uzticības veidošanu, sekmējot ģimeņu apmaiņu starp Tindaufu un Rietumsahāru;

109. norāda, ka, lai gan vairākums starptautisko novērotāju ir konstatējuši nelielu daudzumu pierādījumu par sistēmiskiem un institucionāliem cilvēktiesību pārkāpumiem nometnēs un tas pats vēstīts arī Augstā cilvēktiesību komisāra biroja, Āfrikas Cilvēktiesību un tautu tiesību komisijas, *Robert F. Kennedy* tiesiskuma un cilvēktiesību centra un organizācijas *Human Rights Watch* ziņojumos, vairāki dalībnieki, tostarp Marokas valdība, Marokas nevalstiskās organizācijas un daži bijušie Tindaufas nometņu iedzīvotāji apgalvo, ka *Polisario* iestādes ierobežo iedzīvotāju vārda un pārvietošanās brīvību; norāda, ka *Polisario Front* aktīvi noliedz šīs apsūdzības un apliecina vēlmi sadarboties ar ANO struktūrām, kas atbild par cilvēktiesību ievērošanu; tāpēc aicina *Polisario Front* atļaut neatkarīgiem cilvēktiesību novērotājiem pilnīgu, regulāru un neierobežotu piekļuvi nometnēm, kā arī rūpīgi izmeklēt visas sūdzības;

110. atzinīgi vērtē centienus uzlabot cilvēktiesību iespējamo pārkāpumu Rietumsahārā dokumentēšanu, īpaši ar Nacionālās cilvēktiesību padomes starpniecību, kam ir biroji Ajūnā un Dahlā, kā to atzinusi ANO; norāda uz Nacionālās cilvēktiesību padomes pozitīvo darbu un aicina Marokas valdību palīdzēt stiprināt tās neatkarību un uzdevumus, kā arī nodrošināt tās ieteikumu īstenošanu; turklāt mudina Nacionālo cilvēktiesību padomi vairāk censties uzlabot attiecības ar tiem Rietumsahāras iedzīvotājiem, kuri neatbalsta Marokas valdību, un atbilstīgi ņemt vērā sūdzības; atzinīgi vērtē to, ka Maroka 2012. gadā pieņēma trīs no pieciem ANO Cilvēktiesību padomes ieteikumiem cilvēktiesību jomā Rietumsahārā, un aicina pieņemt arī pārējos divus ieteikumus; turklāt atzinīgi vērtē Marokas aicinājumus ad-hoc starptautiskajām delegācijām, tostarp ANO īpašajam referentam spīdzināšanas jautājumos, un minēto delegāciju atsaucību; aicina Marokas iestādes atļaut citu starptautisko organizāciju, piemēram, Eiropas Cilvēktiesību un parlamentāro tiesību komisijas Āfrikā, īstenošanu faktu vākšanas misiju izveidi; mudina visas iesaistītās puses turpināt šādu sadarbību ar ANO cilvēktiesību iestādēm; **atbalsta** oficiālās MINURSO-ICRC misijas izveidošanu Fadret Leguīaa reģionā, lai Basku zemes Universitātes izmeklēšanas grupas atrastajos masu kapos turpinātu ekshumāciju un mirstīgo atlieku nodošanu ģimenēm;

111. tomēr norāda uz nopietnajām un strīdīgajām apsūdzībām pret Marokas un *Polisario* iestādēm; atgādina arī ANO ģenerālsekrētāra neseno uzsvāru uz "neatkarīgu, objektīvu, visaptverošu un ilgstošu uzraudzību attiecībā uz stāvokli cilvēktiesību jomā gan Rietumsahārā, gan nometnēs"; šajā saistībā atzīmē, ka 2013. gada aprīlī ANO neatjaunināja

Otrdiena, 2013. gada 22. oktobris

MINURSO pilnvaras, lai iekļautu cilvēktiesību aspektu; mudina ANO to izdarīt vai arī izveidot jaunu, pastāvīgu, objektīvu cilvēktiesību struktūru, kas uzraudzītu vispārējo stāvokli cilvēktiesību jomā un ziņotu par to, kā arī izvērtētu individuālas sūdzības; aicina šo struktūru savu darbu attiecināt arī uz Marokas kontrolēto Rietumsahāras daļu, Tindaufas nometnēm un citām *Polisario Front* kontrolētajām teritorijām;

112. mudina Marokas un Alžīrijas valdības pilnveidot un uzlabot savu politisko dialogu, lai uzlabotu reģionālo dinamiku un novērstu saspīlējuma palielināšanos, un plašākas starptautiskās sabiedrības labā;

113. mudina PV/AP un ESĪP cilvēktiesību jautājumos piedāvāt Marokas iestādēm un *Polisario* iestādēm cilvēktiesību apmācības programmas Rietumsahārā un Tindaufā, kas būtu vērstas uz policiju un citiem drošības darbiniekiem, tiesu iestādēm, vietējās administrācijas amatpersonām, plašsaziņas līdzekļiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, pamatojoties uz politiskajām reformām, kas vērstas uz Marokas uzsākto demokrātiju, tiesiskumu un cilvēktiesībām, un neskarot apspriesto Rietumsahāras konflikta politisko izlīgumu, taču ar mērķi veicināt šīs sarunas;

o

o o

114. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei/Savienības Augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, ES īpašajiem pārstāvjiem cilvēktiesību jautājumos un Sāhelas reģionam, ES dalībvalstīm, Sāhelas reģiona valstu valdībām un parlamentiem, Marokai, Alžīrijai un *Polisario Front*, ANO ģenerālsekretāram un Drošības padomei, ANO Augstajam pārstāvim cilvēktiesību jautājumos, AS priekšsēdētājam un Komisijas ģenerālsekretāram, kā arī ECOWAS priekšsēdētājam un Komisijas priekšsēdētājam.
